

Veselīgāks ārstiem un slimniekiem

● Rentgenologu prieks par jauno aparātu bija neviltots. Pirmajā rindā (no kreisās): rentgena kabineta vadītājs Jevgēnijs Litvinovs, laborantes Vineta Valicka un viņas māte Albina Valicka, otrajā rindā: ārsts rentgenologs Jurijs Kirsanovs, slimnīcas direktors Jānis Anspoks, par aparāta uzstādīšanu un servisu atbildīgās firmas menedžeris Rolands Dreimanis. Foto: M. Rukosujevs

Pašvaldības uzņēmumā «Preiļu slimnīca» piektdien notika jaunas rentgenaparātūras prezentācija. Kā informēja slimnīcas direktors Jānis Anspoks, jaunā aparātūra paver daudz plašākas iespējas slimnieku izmeklēšanā.

— Izmeklējot ar jauno rentgena aparātūru, gan slimnieks, gan medicīniskais personāls saņems četras ar pusi reizes mazāku starojuma de-

vu, — teica Jānis Anspoks. — Aparātūra ir ļoti dārga, maksā apmēram 100 000 latu. Slimnīca to iegādājās uz kredīta. Ceru, ka rajona un pagastu padomes to palīdzēs atmaksāt. Pacientam ar ārsta norīkojumu izmeklēšana būs par velti, kā tas ir līdz šim. Savā klasē tas ir viens no pasaulē labākajiem aparātiem. Jaunā rentgenaparātūra iegāde nenozīmē, ka pārstās darboties pašreiz poliklinikas ceturtnajā stāvā esošais rentgena kabinets. Slimnieku ir daudz,

un abi kabineti būs noslogoti. Menedžeris Rolands Dreimanis no firmas, kas piegādāja un uzstādīja aparātūru, uzsvēra, ka tas ir amerikāņu aparāts, kas paredzēts ļoti intensīvai slodzei. Visa izmeklēšanas gaita parādās uz datoru ekrāniem, bet vajadzības gadījumā var tikt izgatavoti arī rentgenuzņēmumi. Aparātiem ir ļoti labas izšķiršanas spējas, un ar tiem būs redzamas nevis «miglas bildes», kā vecajā aparātūrā, bet gan drīz katrs sīkākais asinsvads.

Šāda aparātūra uzstādīta Gulbenes, Jēkabpils, Limbažu slimnīcā, kā arī Linezera klīnikā Rīgā.

Arsts rentgenologs Jurijs Kirsanovs izteica apmierinātību ar jauno iekārtu, uzsverot, ka palielināsies darba drošība, un ārsti nebūs pakļauti tik lieliem starojumiem kā līdz šim. Darbam ar aparātūru paredzētas trīs darba vietas. Varēs ērti izmeklēt plaušu un kaulu sistēmas, krūšu kurvī, iekšējos orgānus.

L. Rancāne

VID LATGALES REĢIONĀLĀ IESTĀDE INFORMĒ

Sociālās apdrošināšanas iemaksu parādnieki

VID Latgales reģionālā iestāde apkopojusi ziņas par sociālās apdrošināšanas iemaksu parādniekiem un to amatpersonām. Pret visiem parādniekiem tiek veikti Latvijas Republikas likumdošanā noteiktie piedziņas pasākumi. Iedzīvotājiem būtu lietderīgi zināt savas tiesības saskaņā ar likuma «Par nodokļiem un nodevām» 9. punktu un likumu «Par sociālo apdrošināšanu» 23. punkta 4. daļu. Plašākas bezmaksas konsultācijas no-

dokļu likumdošanā iedzīvotāji var saņemt VID Latgales reģionālās iestādes konsultāciju daļā Preiļos (5324253). **Lielākie sociālās apdrošināšanas iemaksu parādnieki 2001. gada 18. aprīlī Preiļu pilsētā un rajonā:**
1. Pašvaldības uzņēmums «Līvānu poliklinika», direktore Ināra Pastare-Meikalīša, galvenā grāmatvede Lūcija Gaiduka — Ls 14 108,57
2. Pašvaldības uzņēmums «Preiļu slimnīca», direktors

Jānis Anspoks grāmatvede Elizabete Sparāne — Ls 10 537,46
3. Pašvaldības uzņēmums «Līvānu slimnīca», direktore Irāida Glušņonoka, galv. grāmatvede Valentīna Patmalniece — Ls 7226,42
4. SIA «Varlinde», direktore Larisa Saleniece — Ls 5930,03
5. R. Leonova z/s «Ezerkrasti», īpašnieks Romans Leonovs, izpilddirektore Irēna Matisāne — Ls 5705,54
6. SIA «Ozols», direktors

Jānis Baiba — Ls 4000,24.
7. SIA «Tauma Eikša», valdes priekšsēdētājs Ilmārs Rutks, grāmatvede Ludmila Zeļenkova — Ls 3799,86
8. SIA «Universālveikals PL», direktore Mārīte Staģite — Ls 3421,50
9. SIA «Koks», direktors Jevgēnijs Ševcovs — Ls 2919,59
10. SIA «Ezerkrasti un Ko», direktore Irēna Matisāne — Ls 2020
Sagatavoja G. Kraukle

Paziņojums reklāmdevējiem

Ievietojot sludinājumu vai reklāmu «Novadniekā», mēs piedāvājam vēl vienu iespēju — šo informāciju publicēt arī Rēzeknes, Ludzas un Krāslavas rajona laikrakstā.

Informācija pa tālruni 1-53-07057.

ĪSZIŅAS

Biznesa informācijas un apmācības centra projekts gūst atzinību

Latgales attīstības aģentūrā atbalstīts Preiļu novada domes iesniegtais projekts par biznesa informācijas un apmācības centra izveidi Preiļos. Projekta autori cer uz finansējumu no PHARE, Reģionālā fonda, tiks izmantots arī pašvaldības finansējums. Pilsētas un rajona iedzīvotājiem centrs būs nozīmīgs vēl arī ar to, ka tas izvietosies pašlaik jau vairākus gadus neizmantojamā rajona kultūras nama ēkā.

Kā «Novadnieku» informēja Preiļu rajona padomē, šonedēļ projektu vērtēs Reģionālā fonda konsultatīvā komisija, bet maija sākumā — pilsētas vides vērtēšanas darba grupa, kas darbojas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā. Šādi vairāku instanču pozitīvi atzinumi nepieciešami tādēļ, ka projekts ir liels un apjomīgs.

Rajona padome palīdzēs uzņēmējiem

Paredzams, ka jau maija beigās Preiļu rajona padomē durvis vērs kabinets, kur palīdzību un padomu varēs smelties rajona uzņēmēji. Kā «Novadniekam» pastāstīja Preiļu rajona padomes attīstības nodaļas galvenā speciāliste Irēna Šaitere, pašlaik notiek cenu aptauja datortehnikas un mēbeļu iegādei, tiek gatavoti dokumenti projekta iesniegšanai Reģionālajā fondā. Uzņēmējiem piedāvās iespējas izstrādāt un rakstīt projektus, izmantot e-pasta pakalpojumus, kā arī saņemt juridiskas konsultācijas.

Eiropreģions «Ezeru zeme» piesaista norvēģus

19. aprīlī notika Eiropreģiona «Ezeru zeme» pārstāvju sanāksme, kuras darbā piedalījās arī Preiļu rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore. Viņa atzina, ka Lietuvas, Baltkrievijas un Latvijas vairāku pašvaldību iniciatīva pamazām pārvēršas vēra nemamā pārrobežu sadarbībā. Kā pastāstīja izpilddirektore, par jauno veidojumu interesi izrādījuši arī Norvēģija. Paredzams, ka tieši norvēģi šovašar sponsorēs divas starptautiskas jauniešu nometnes, kuras darbosies Lietuvā un Baltkrievijā. Piedalīties šo nometņu darbā izteikuši vēlēšanos arī jaunieši no Preiļu rajona. «Ezeru zemes» reģiona ietvaros no 25. līdz 27. maijam Verhnedvinskā notiks jauniešu dziesmu un deju svētki, uz kuriem plāno braukt arī Preiļu rajona kolektīvi.

Gatavi piedalīties tūrisma biržā

Preiļu rajona tūrisma dzīves organizētāji un vadītāji gatavi piedalīties devītajā tūrisma biržā «Tavas pēdas», kas 27. aprīlī vērs durvis apmeklētājiem Rīgā, Skonto hallē, «Novadnieku» informēja Preiļu rajona padomē. Rajona tūrisma informācijas centrs sagatavojis krāsainus bukletus, informācijas standus, bagātīgu fotomateriālu klāstu par atpūtas iespējām Preiļu rajonā. Tūrisma biržā tiks reklamētas vienas dienas maršruts pa rajonu: Līvāni — Preiļi — Aizkalne — Aglona.

Līvānos organizē dzimumlīdztiesības kampaņu

Bērnu un jauniešu konsultatīvais centrs «Paspārne» sadarbībā ar Līvānu fondu «Baltā māja» no 23. aprīļa līdz 5. maijam Līvānu novadā rīko dzimumlīdztiesības kampaņu. Vakar diskusijā par dzimumlīdztiesības jautājumiem iesaistījās pieaugušie un jaunieši. Rīt, pulksten 20.00 Līvānu TV tiešajā ēterā diskusija «Viņš. Viņa. Abi.» 27. aprīlī Līvānu fondā «Baltā māja» tikšanās ar seksopatologi ginekologi Svetlanu Morozovu (13.00 — sievietēm līdz 50; 14.30 — sievietēm pēc 50). Savukārt 2. maijā pulksten 16.00 Līvānu ģimnāzijā «Libress» pēcpusdienu.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Dzīve atkal grasās kļūt dārgāka

VAS «Latvenergo» gatavo elektroenerģijas tarifu paaugstināšanas priekšlikumus 2002. gadam, ziņo LETA. Uzņēmuma prezidents Māris Mikelsons paziņoja, ka drīzumā jauno tarifu projekts tiks iesniegts «Latvenergo» padomei, bet izskatīšanai Energoapgādes regulēšanas padomē priekšlikumus uzņēmums plāno iesniegt maija beigās. Šogad tarifu «Latvenergo» nemainīsot un tie nav mainīti četrus gadus. Paredzams, ka tarifu izmaiņas neskaris rūpniecību un tajā strādājošiem uzņēmumiem tarifi netiks mainīti. Tarifus paredz palielināt par 10%.

Vēl viss ar PVN nav aplikts

Valdība akceptēja lēmumprojektu par diferencētas pievienotās vērtības (PVN) 9% likmes ieviešanu ar 2003. gadu. Pašlaik ir tikai viena PVN likme — 18%, bet vairākas preces un pakalpojumi netiek aplikti ar šo nodokli. Lai nodokļu likumdošana atbilstu ES normām, konceptuāli atbalstīti priekšlikumi par 9% PVN likmes piemērošanu neapliekamajām preču grupām kā grāmatas, medikamenti, medicīnas preces, prese, viesu izmitināšanas pakalpojumi. Finanšu ministrija prognozē, ka samazināto PVN likmju ieviešana sarežģīs un sadārdzinās nodokļu piemērošanas un administrēšanas izmaksas, jo būs jāmaina, piemēram, deklarāciju formas, tāpēc nepieciešami divi gadā pēc likuma pieņemšanas līdz attiecīgo normu spēkā stāšanās brīdim. Produktiem Ekonomikas ministrija gan netaisās samazināt 18% piemēroto PVN likmi, jo tas var samazināt budžeta ieņēmumus par 76,4 miljoniem latu.

Latvija aicina naftas meklētājus

Ekonomikas ministrs Aigars Kalvītis pagājušajā nedēļā izsludināja pirmās licencēšanas kārtas konkursus naftas meklēšanai, izpēti un ieguvei licenču laukumos, kas atrodas Latvijas teritoriālajā jūrā, kontinentālajā šelfā un ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā. Spēkā ir pieņemums, ka izolētās teritorijās varētu būt 30 līdz 50 miljoni tonnu komerciāli iegūstamas naftas. Interesi, kas gan pausta tikai vārdos, par naftu izrādījis ievērojams skaits naftas kompāniju, kuru nosaukumi turami slepenībā.

ASV ekonomikas lejupslīde var ietekmēt Latvijas attīstību

Satraucošās ziņas par ASV ekonomikas lejupslīdi, jauno tehnoloģiju gigantu zaudējumiem, darbinieku vērienīgā atlaišana ir belziens pasaules ekonomikā. Risks tiek saistīts ar Rietumeiropas valstu un Skandināvijas ekonomisko attīstības tempu samazināšanos. Tāpēc Latvijai pēc būtības ir nepieciešams stimulēt investīciju ieplūdi, atverot savu tirgu, banku sektorus jaunām investīcijām, iesaka Eiropas Komisijas speciālisti.

Brauciet lēnāk pār tiltu

Ja tuvākajā laikā Latvijas autoceļu tīklā esošajiem tiltiem netiks rasts finansējums aptuveni 10 miljoni latu gadā, tad situācija uz ceļiem var kļūt pavisam kritiska. Latvijas autoceļu tīklā ir 928 tilti, no kuriem 545 tiltu (59% no kopējā tiltu skaita) tehniskais stāvoklis vērtējams kā slikts, ar tendenci strauji pasliktināties, liecina Satiksmes ministrijas veiktais pētījums. Šobrīd tikai 23% jeb 221 tiltam tehniskais stāvoklis ir apmierinošs, 8% jeb 72 tiltus ir uzdevies rekonstruēt. No visiem Latvijas tiltiem 172 jeb 18% tiltu konstrukcijas tehniskais stāvoklis vērtējams kā kritisks, jo šiem objektiem pilnīgi vai daļēji sagruvušas brauktuves konstrukcijas, bojāti balsti, kā arī laidumus pārsedzās konstrukcijas. Savukārt uz 68 tiltiem nācies jau ieviest tehniskās ekspluatācijas ierobežojumus. Kopumā no visiem tiltiem 874 ir no dzelzsbetona, 21 — no tērauda, 14 tilti būvēti no akmens, bet 19 tilti — no koka.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Publikācijai avots uz «Novadnieku» obligāta.

ZIŅAS

Vecākajai rajona iedzīvotājai — 101 gads

Vēl joprojām spirta un moža, spējīga kontaktēties ar apsveicējiem un ciemiņiem, savu 101. dzimšanas dienu 20. aprīlī aizvadīja Aizkalnes pagasta iedzīvotāja Marta Želve. Pagasta padomes priekšsēdētājs Pēteris Rožinskis, sniedzams jubilei rožu pušķi, pateicās par viņas izaudzētajiem dēliem un meitām, par izauklētajiem mazbērniem. No jubilāres dēliem vistālāk — Austrālijā — dzīvo Piuss, ko šajās dienās gaida ierodamies ciemos. Piusa dzimtā skaitāmi septiņi bērni un 22 mazbērni. Martas Želvas un jau 1976. gadā mūžībā aizgājušā vīra Donata dzimta turpinās arī Staņislava, Franča, Aloiza, Veronikas, Teklas, Terēzijas bērnos un mazbērnos. Terēzijai, jubilāres jaunākajai meitai, kas dzīvo kopā ar māti, kopējo mazbērnu un mazmazbērnu uzskaitīšana pat nojūk. Vismājākie un vecmamma visvairāk gaidītie jau esot Māra un Edgars, kas dzīvojoņi tepat, Aizkalnes pagastā. Edgars bez kautrēšanās sabūcojot un samīļojot vecmammu.

Skaistā, tumšzilā svētku kleitā tērptu veco māmuļu pie svētku galda ratiņos pievīzina znots Boļeslavs. Viņš zina pastāstīt arī par kādu kaimiņienu Mōru Gāgu, kas mirusi pirms gadiem 15 un arī pārkāpusi 101 gada sliekšni. Var jau būt, ka Lielajos Šņepstos gaisam, klimatam un akas ūdeņiem piemīt dziednieciskas īpašības. Citādi nevar izskaidrot to vitalitāti, ar kādu jubilāre Marta Želve ieiet savā 102. dzīves gadā. Ar ciemiņiem kopā izdzer glāzi šampanieša, pacienājas ar torti un bez jēlkādiem aizspriedumiem izmalko dabīgās kafijas krūzi.

● Tādi attēli glabājami muzejos. Ar pagasta un rajona vecāko iedzīvotāju Martu Želvi viņas 101. dzimšanas dienā Aizkalnes pagasta padomes priekšsēdētājs Pēteris Rožinskis, pagasta kultūras darba organizatore Aina Kažemāka un jubilāres meita Terēzija ar vīru Boļeslavu. Foto: M.Rukosujevs

Kā teica mājas saimniece Terēzija, tas — par atturēšanos no treknas gaļas, saldumiem un kafijas dzeršanas, esot dieotologu izdomāts maldīgs mīts. Jubilāre neliedzot sev prieku dienā izdzer pa divām kafijas tasēm, un nekad neesot sev atrāvusi ne saldu, ne treknu.

Galvenais — strādāt, kustēties, būt dabā, ar cilvēkiem, darbos, kā spēka gados sirmā kundze to darījusi. Žilbinoši baltais lina galdauts, kas svētku dienā rotāja galdu, auster

vecās māmuļas rokām. Terēzijai vēl šodien atmiņā, kā pelnu sārma pēc mātes rīkojuma sautēti, mērcēti un berzti lina diegi, lai iegūtu tādu ledaini zilgu vizmu.

«Novadnieks» Martas kundzi apciemoja arī viņas simtgadē. Protama lieta, pa šo gadu vecās māmuļas spēki nav gājuši vairumā, un tomēr viņa vēl dzīvi interesējas par apkārt notiekošo. Saimnieki pa šo gadu izremontējuši māju, pajokodami rāda, redziet,

esam izcirtuši logus uz Eiro pu. Kas zin, varbūt dēls pi vedīs jaunu saimnieci, un tēdi godi svinami skaidrās, baltās istabās.

Vēlot jubilei mūs sagaidīt ciemos vēl pēc gada, jautājām, kas ir viņas sargeņģelis, kas viņu tik saudzīgi vada pa šo pasauli. Marta Želve atbildēja, ka pie stiprināšanas kā otrs dots Madaļas vārds, un viņu sargājot šī svētā.

L.Rancāne

Aizdevumu Līvānu slimnīcas vietā maksā Daugavas slimokase

Daugavas slimokases valde savā kārtējā sēdē aprīļa sākumā nolēma, ka ieskaitīs Valsts obligātās veselības apdrošināšanas aģentūras (VOVAA) kontā Valsts kasē 18 140 EUR (10 228 latu).

Šī summa atbilst maksājumu apjomam, ko bezpeļņas uzņēmumam «Līvānu slimnīca» bija jāsamaksā kā aizdevuma daļa par rentgena aparātūras iegādi projekta «Vizuālās diagnostikas aparātūras iegāde Latvijā» ietvaros.

Valsts obligātās veselības apdrošināšanas aģentūra valsts investīciju programmas projekta «Vizuālās diagnostikas aparātūras iegāde Latvijā» ietvaros bija noslēgusi līgumus par piegādātās vizuālās diagnostikas aparātūras izpiršanu piecu gadu laikā. Kā Daugavas slimokases vadību informēja VOVAA, atsevišķas ārstniecības iestādes līguma nosacījumus 2000. gadā netika pildījušas. To skaitā bija arī Līvānu slimnīca.

Kā «Novadniekam» paskaidroja Preiļu rajona padomes izpilddirektore Aina

Pastore, arī rajona padome piedalījās jaunās rentgena aparātūras iegādē, piedāvājot Valsts kasē ņemto 10 000 latu kredītu kā līdzfinansējumu. Līvānu slimnīcai kredīta atmaksai tika sastādīts grafiks, taču veselības aprūpes uzņēmumam naudas nav. Atbilstoši 1999. gada 15. jūlijā labklājības ministra Vladimira Makarova parakstītajam līgumam «Par Valsts kases un bezpeļņas organizācijas VAS «VOVAA» līgumu» noteikts, ka gadījumā, ja ārstniecības iestāde neveic aizdevuma atmaksu norādītajos termiņos

un apjomā, aģentūrai ir tiesības ieturēt līdzekļus aizdevuma atmaksas grafika ieviešanas nodrošinājumam no līdzekļiem, kas paredzēti reģionālajām slimokasēm pakalpojumu atmaksas nodrošināšanai no konkrētai ārstniecības iestādei paredzētajiem līdzekļiem. Tas nozīmē vienīgi to, ka turpmāk Līvānu slimnīca saņems pakalpojumu atmaksai vēl mazāk naudas kā līdz šim, jo slimokase to gluži vienkārši ieturēs.

L.Kirillova

TREŠDIENAS INTERVIJA

Preiļu virsmežniecība sastāv no četrām — Līvānu, Aglonas, Jersikas un Preiļu mežniecībām. No tām lielākā — Preiļu, kuru vada mežzinis ELMARS SKUKĪS. Virsmežzinis Māris Bondars viņu raksturo kā profesionālu un erudītu darbinieku. Pats Elmārs gan teic, ka mežziņa amatā pagaidām tikai «skaitās», jo pirms saukt sevi par istu lietpratēju, jāiziet tā augstskola, ko dod tikai darbs un pieredze vairāku gadu garumā. Elmārs Skukis 16 gadus bijis mežsargs Pelēcu pusē, kopš 2000. gada ir mežzinis Preiļu mežniecībā.

Par mežzini vēl tikai topu

— Šķiet, ka mežziņa, mežsarga amats ir visai sens?

— Ja ir mežs, vajadzīgi arī cilvēki, kas mežu sargā. Vienmēr bijuši gan tie, kas mežu stāda, gan tie, kas to grib zagt. Mežsargi visos laikos sargājuši mežus arī no malu medniekiem.

— Jūsu pārziņā ir sešas apgaitas, cik liela ir šī teritorija?

— Preiļu mežniecības pārziņā ir deviņu pagastu — Pelēcu, Upmalas, Vārkavas, Preiļu, Riebiņu, Silajāņu, Galēnu, Stabulnieku un Sīļukalna teritorijas. Tā ir viena no lielākajām mežniecībām visā Latvijā, tāds monstros. Septiņiem mežsargiem nav viegli tik lielas teritorijas pārlūkot — vienā pagastā ir vidēji 400 privāto meža pašnieku.

— Pēc meža reformas daudz kas ir mainījies, arī mežsargu apgaitas platības. Vai viņiem ir vajadzīgais aprīkojums — transports, mobilie telefoni?

— Tagad meža dienesta darbs vairāk saistīts ar privātajiem mežu īpašniekiem. Viens no mūsu uzdevumiem ir uzraudzīt, kā tiek ievērota meža likumdošana. Mežsargu apgaitas platības ir kļuvušas lielākas. Agrāk bija deviņas apgaitas, tagad palikušas tikai sešas. Mežniecības rīcībā ir viena valsts automašīna, bet mežsargi darbam izmanto savu personīgo transportu, mēnesī saņem 70 litrus benzīna. Ja darbiniekam ir pašam savs mobilais telefons, 5 latus sarunu apmaksai piešķir valsts.

— Pēc jaunā Meža likuma katram īpašniekam nepieciešama arī meža inventarizācija.

— Inventarizāciju (informācijas par mežu iegūšana un dokumentēšana) veic taksators. Tā nepieciešama, piemēram, ja īpašnieks grib cirst kokus, tad jāaicina mežsargs, kas nosaka, vai to drīkst darīt. Reizēm grēko arī mežu taksatori — «papiros» priecē uzrādīti 80 gadi, bet aizbrauc mežsargs uz mežu un izrādās, ka priecē ir tikai 50. Diemžēl taksācijas aprakstos kļūdu ir daudz. Mežsargs ir pēdējā institūcija, kas brauc mežā un skatās, kā tad ir īstenībā. Ja mežsargs ir nolaidīgs un «piever acis», tad rezultāts var būt bēdīgs. Tādēļ mežziņa pienākums ir kontrolēt savu kolēģu — mežsargu darbu.

— Vai mežu īpašnieki ievēro noteikumus?

— Stabulnieku, Sīļukalna, Galēnu, Upmalas, Preiļu, Pelēcu pagastos pārkāpēju nav daudz. Taču vietām pārkāpēji pēdējos gados ir «strādājuši» pamatīgi. Pēc esošās likumdošanas ļoti bargs sods ir tajos gadījumos, kad krājas kopšanas cirti izžāģē kailcirtes veidā. Meža izsaimniekotājs tagad spiests segt arī mežam nodarītos zaudējumus. Uzskatu, ka tas ir pareizi, un šādus soda mērus vajadzēja ieviest reizē ar privātpašumu mūsu valstī. Ja soda naudā

nākas samaksāt piecreiz vairāk nekā cilvēks nopelna ar nelikumīgo ciršanu, tad viņš visdrīzāk padomās pirms darīs.

Tiek pārkāpti sanitārie noteikumi, kurus neievērojot, īpašnieks nodara pāri pats sev, kaimiņam. Tas attiecas, piemēram, uz laikā nesadedzinātiem zariem vai noteiktajā termiņā no meža neizvesto skuju koku materiālu. Vairojas kaitēkļi, kas mežam ir sevišķi bīstami, tie bojā koksnis, tādēļ ciršanas atlieku iznīcināšana nav mežnieku izdomājums, bet obligāts pasākums meža aizsardzībai.

Valsts mežos problēmu nav, tie ir ļoti labi apsaimniekoti, ko nevar teikt par privātajām mežu platībām. Pastāv uzskats, ka vēl sliktāks par nekoptu mežu ir nepareizi kopts mežs. Nemākulīga rīcība audzes attīstību var apturēt pat uz vairākiem desmitiem gadu. Diemžēl viena darvas karote var sabojāt visu medus mucu.

— Ko nozīmē jēdziens «labs meža saimnieks»?

— Mežu īpašniekus būtībā var iedalīt trīs kategorijās — bezsaimnieks, vienas dienas saimnieks un saimnieks. Bezsaimniekam galvenais ir visu nozāģēt, kas notiks tālāk, tas viņu absolūti neuztrauc. Vienas dienas saimnieks domā tikai par šodienu. Arī kopšana šādos gadījumos bieži vien aiziet greizi, piemēram, īpašnieks izžāģē uz pusi vairāk nekā viņš drīkstētu darīt. Kas tā par audzi, ja no viena koka līdz otram ir 30 metri? No visiem pārkāpējiem aptuveni tikai 1% kļūdas pieļauj nezināšanas dēļ. Pie tam, tie ir ļoti nelieli pārkāpumi. Pārējie 99% diemžēl ir ļaunprātīgi pārkāpēji.

Nevaru piekrist uzskatam, ka mežu izsaimniekošanas galvenais cēlonis ir smagā ekonomiskā situācija, naudas trūkums. No jebkura meža, normāli retinot, var gūt labu peļņu. Diemžēl nereti īpašnieks grib iegūt maksimālo.

Labs saimnieks atšķirībā no pārējiem rūpējas par sava meža apsaimniekošanu. Tas nenozīmē katru dienu pārstaigāt savus īpašumus, tas nozīmē darīt labu savam mežam. Domāt par tā attīstību, jo mežs nav tikai tavs īpašums, tas paliks arī nākošajām paaudzēm. Mežs nav tikai koki, kas tajā aug, tā ir ļoti daudzveidīga dabas sistēma — augi, putni, zvēri, kukaiņi. Saimniekam ir svarīgi saglabāt «dzīvu» mežu savā īpašumā, lai tajā zaļo koki, lai putni vij ligzdas, lai tajā mitinās meža zvēri. Paralēli tam mežs ir arī peļņas avots. Tā tam būtu jābūt.

— Droši vien ir dzirdēta paruna par kurpnieku bez kurpēm. Kā ir ar jums? Vai jums ir savs mežs?

— Man ir pat zemnieku saimniecība Pelēcu pagastā — 20 ha aramzemes, kaut arī tur vairāk saimnieko sieva Aina un mani vecāki. Nodarbojamies ar augkopī-

bas lietām — graudiem, kartupeļiem, ir arī lopiņi un mežs, protams. Kopju esošo un stādu no jauna. Ir bērzu jaunaudzīte, egles, priedes. Līdz upei ir 300 metru, tādēļ Dubnas krastos, kas lauksaimniecībai nebija īsti piemēroti, iestādījām eglītes, priedītes. Bija doma stādīt ozolus un ošus, bet jāreķinās, ka upes krastos «saimnieko» bebrī. Tie nesmādē arī priedītes, katru pavasari kādas 5 «nošķin».

Ar mežu kopšanas darbiem gribētos nodarboties vairāk, diemžēl nesanāk laika. Ko tur slēpt, mežs man ir vairāk nekā sirdslieta, esmu meža fans. Man ļoti tuvs bija mežsarga darbs Pelēcu apgaitā. Mežā var dzirdēt visdažādākās skaņas — apstājies, ieklausies — te viss ir dzīvs. Agrāk tiku skaitījis, ka mežsargam dienā iznāk kājām pārstaigāt 25 kilometrus. Tagad gan mežā būt sanāk daudz retāk, un tajās reizēs, kad redzi, ka mežam ir nodarīts pāri, tad gan no prieka nekas nepaliek pāri. Tā ka mežs, precīzāk gan cilvēki, kas tajā saimnieko, var gan nomierināt, gan arī «uzdzīt» pamatīgu stresu.

— Kāpēc izlēmāt saistīt savu dzīvi ar mežsaimniecību?

— Ļoti labi atceros, ka kādā trešajā klasē, piepūtis vaigus, visiem stāstīju: «Būšu mežsargs.» Nezinu pat, kāpēc šāda izvēle, ne tēvs, ne vectēvs nebija mežnieki, taču, dzīvojot laukos, kur līdzās mežs, pamazām interese radās. Puikas gados dzīvoju starp Pelēciem un Arendoli. Tagad pats audzinu divus tādus pašus delverus — Gunti un Māri. Mazais — Māris jau arī teic, ka gribot būt mežsargs, iet līdzī mežā.

— Jūsu dienesta funkcija ir arī mednieku uzraudzība savā teritorijā.

— Mednieku kolektīvu mūsu mežniecības teritorijā ir daudz — 10. Agrāk diezgan bieži iedzīvotāji dzirdēja šāvienus vēlu vakaros, agrī no rītiem. Tagad krietni vien retāk, jo regulāri rīkojam reidus mežos. Šogad esam atklājuši divus cilpu likšanas gadījumus.

Daļa mednieku kolektīvu vaimanā, ka viņu teritorijā medijamo dzīvnieku ir maz, taču netiek domāts, kā šos dzīvniekus piesaistīt. Vienkāršs veids ir piebarošana, taču tie, protams, ir izdevumi, tādēļ arī izveidojas situācija, ka no meža tikai ņemam, bet ieguldīt tajā negribam. Jāteic gan, ka pēdējos gados mežā dzīvnieku kļuvis vairāk.

— Vai arī pats esat mednieks?

— Šis vaļasprieks laikam piemīt visiem mežsargiem. Jebkuram medniekam svarīgs ir galarezultāts — medījums, taču tas nav galvenais, vismaz man — ne. Patīk pats process. Mums katram ir kāds atpūtas veids — meži, ūdeņi, kalni, kas aizrauj, taču nav iespējams noformulēt vārdos, kas tev tajā

● Tikai viens procents pārkāpumu tiek izdarīti nezināšanas dēļ, pārējie deviņdesmit deviņi ir ļaunprātīgas rīcības sekas, saka Preiļu mežniecības mežzinis Elmārs Skukis. Foto: M.Rukosujevs

visā liekas visforšākais. Varbūt tā ir sajūta vai noskaņa.

— Ko darāt, kad esat brīvs no mežziņa pienākumu veikšanas?

— Ar brīvo laiku ir tā, kā ir. Zemnieku saimniecība ir mans brīvais laiks. Domāju, ka nevar rēķināt tikai, kas ir vai nav izdevīgi. Protams, ka ir jādomā, kā izgrozīties, bet, ja strādā nevis tikai gaužas un kaut ko gaida, arī ar lauksaimniecību var gūt kaut nelielu, bet peļņu. Diemžēl daudzreiz vainojams arī mūsu pašu kūtums.

— Jūsu kolēģi smeļot teic, ka jūsos «dzīvo» ļoti veselīgs humora velniņš. Vai piekritat viedoklim, ka cilvēkam, kurš uz problēmām prot paraudzīties no jautrās puses, ir vieglāk dzīvot?

— Pilnībā pievienojos. Ja nebūtu humora, dzīve zaudētu krietni vien no savas krāsainības. Negatīvo emociju ir daudz, bet humors tās neitralizē. Tiesa gan, ir jābūt, ar kuru cilvēku var jokot un kurš tevi nesapratīs.

— Kas jūs var sadusmot?

— Mani sadusmot ir diezgan grūti, un tie noteikti nav nelikumīgie meža cirtēji. Reizēm pat žēl šo cilvēku, kas sagādājuši nepatik-

šanas paši sev. Būdam mežsargs, daudz «karoju» ar šādiem ļaudīm, un patiesībā to daru arī pašlaik. Manas prakses laikā bijuši divi gadījumi, kad cilvēks pateicis paldies par to, ka esmu viņu laikus atturējis no pārkāpuma. Divi — arī tas ir daudz, un par to ir prieks.

— Tādās lietās laikam jābūt principiālam?

— Bez tā neiztik, tas tiesa. Pārkāpējs tiek pieķerts un tad tiek meklēti ietekmīgi draugi un paziņas — varbūt, ka varētu... Nu tādos gadījumos gan var sadusmoties, pareizāk gan būtu teikt — sapīkt.

— Kāds, jūsuprāt, būs Latvijas mežs pēc 10 gadiem?

— Domāju, ka ar mūsu mežiem viss būs kārtībā. Ja saglabāsies esošā meža likumdošana, tad noteikti. Daudzas lietas mežu apsaimniekošanas un izmantošanas jomā ir sakārtotas, un tas ir ļoti labi. Protams, gribētos, lai vairāk būtu tieši meža saimnieku šī vārda pilnā nozīmē. Labu mežsaimnieku nebūt nav maz, taču es jau teicu par darvas karoti... Ir jāmainās meža īpašnieku apziņai, un tā, manuprāt, mainīsies reizē ar jaunu paaudzi.

G.Kraukle

LAUKSAIMNIEKIEM

Seminārs zemniekiem par augkopības jautājumiem

Preiļu lauksaimniecības konsultāciju birojs 27. aprīlī pulksten 10.00 SIA «Lattekom» zālē Raiņa bulvārī 21 aicina uz semināru zemniekus. Semināra tēma — «Stiebrzāļu un tauriņziežu audzēšana», piedalīsies arī Skrīveru zinātnes centra speciālisti.

Augus var aizsargāt arī bez ķīmijas

«BIOLOĢISKA LAUKSAIMNIECĪBA — lauksaimniecības metode, kas pamatojas uz dabas pašregulācijas procesu veicināšanu, augsnes bioloģiskās aktivitātes palielināšanu un nepieļauj ķīmisko minerālmēsli un pesticīdus, kā arī ģenētiski modificēto organismu un to produktu lietošanu.»

Bioloģiskā lauksaimniecība (BL) mūsu valstī attīstās kopš 1989. gada. BL galvenokārt tiek pārstāvētas tādas nozares kā graudaugu, dārzeņu audzēšana, biškopība, piena lopkopība. Šāda produkcija tiek pārdota ar BL preču zīmēm — Latvijas ekoproducts, Okop un Demeter. Taču bioloģiskās lauksaimniecības metodes ieteicams izmantot ne tikai zemnieku saimniecībās, bet arī mazdārziņos, piemājas saimniecībās un pat puķu podā uz palodzes.

Ražotāju piedāvājums ir visai plašs. SIA «Bioefekts» ražo dažādus bioloģiskos augu aizsardzības līdzekļus un mikrobioloģiskos preparātus. Ar tiem nesen notikušajā seminārā tika iepazīstināti arī mūsu rajona zemnieki.

Biomikss ir mikroorganismu komplekss maisījums, kura lietošanas rezultātā samazinās sēņu un baktēriju slimību izraisī-

tāju skaits, paātrinās augu augšana, tiek stimulēta ziedēšana un ražas nobriešana. Lieto dārzeņiem, dekoratīvām kultūrām, zemenēm, augļu kokiem, ogulājiem.

Biopreparāti BIO 1, BIO 2, BIO 3, BIO 4, BIO 5. Katrs preparāts darbojas pret noteiktu slimības (puve, kraupis, rūsa, lapu plankumainība utt.) izraisītāju. Ja nav zināma konkrēta slimība, ieteicams lietot komplekso preparātu BIO 5. Lieto dārzeņiem, augļu kokiem, ogulājiem, zemenēm, dekoratīvām kultūrām.

Trihodermins satur mikroskopisku sēni, kas iedzīvojas augsnē un uzveic puvi, kraupi, melnkājainību un pelējumu kartupeļiem, tomātiem, gurķiem, cukurbietēm, labībai, zemenēm, vīnogām, kāpostiem, augļu kokiem un krūmiem. Veicina sēklu dīgšanu, augšanu, pārziemošanu, aizsargā pret slimībām, veicina nelķū, rožu, acālijū, ciklameņu un citu puķu ziedēšanu.

Trihorgramma jeb spožlapšenīte iznīcina ābolu tinēju, zirņu tumšo tinēju, kāpostu pūcīti,

rāceņu balteni; palielinās raža un augļu un dārzeņu kvalitāte.

Verticilīns iznīcina siltumnīcu baltblušiņu jebkurā tās attīstības stadijā.

Azotobakterīns satur baktērijas, kuras saista gaisa slāpekli, pārveidojot to augiem

Lietojot šos preparātus:

- raža palielinās par 30 — 50%
- būtiski uzlabojas augļu, dārzeņu, dekoratīvo augu izskats
- nav negatīvu blakusefektu (tie nav kaitīgi cilvēkiem, dzīvniekiem, augiem)
- atveseļojas augsne.

uzņemamā veidā, kā arī augsni stimulējošas vielas, B grupas vitamīnus, aminoskābes, aizkavē sēnīšu slimību attīstību. Lietojams dārzeņiem, graudaugiem, kartupeļiem, augļu kokiem

un ogulājiem, zemenēm un dekoratīvajām kultūrām.

Biokompostētājs tiek lietots komposta sagatavošanai, jo, nonākot saskarē ar dārza un virtuves atkritumiem, veicina to sadalīšanos, bojā aiziet nezāļu sēklas un kaitīgie mikroorganismi. Biokompostētāju var lietot arī sauso tualetu bedrēs, fermentācijas rezultātā kaitīgie mikroorganismi ies bojā. Izņemto zāģu skaidu kompostēšanā, lietojot šo preparātu, isā laikā izdodas panākt zāģu skaidu sadalīšanos. Skaidu apstrādē labāk izvēlēties preparāta šķidr-

formu. 1 m³ skaidu sadalīšanai nepieciešams viens litrs preparāta, kuru atšķaida ar ūdeni pēc vajadzības, lai izveidotā kaudze būtu vienmērīgi sajaukta ar preparātu. Mikroorganismu darbībai ir nepieciešams gaiss, ko nodrošina komposta kaudzi vai skaidas regulāri pārjaucot. Zāģu skaidas isā laikā maina krāsu, kļūst tumšas un sadalās. Divreizēja platības apstrāde, ja zāģu skaidas izklātas 15 cm biežā slānī, izmaksā ap 60 latiem hektārā (1 kg šķidrā preparāta — Ls 1,50).

Nitragīns ļauj iegūt par 10 — 40% lielāku, ātrāku un veselīgāku zirņu, pupu, lupiņas, āboliņa u.c. tauriņziežu ražu. Izstrādāti 6 Nitragīna veidi.

Vitmīns stimulators sēklu dīgšanai, augu apsākņošanai un minerālvielu uzņemšanai.

Vīna ieraugs nodrošina optimālu augļu vai ogu sulās pārveidošanos vīnā, vīna rauga tīrultūras *Scharyomyces elipsoideus* ietekmē.

Bioloģiskais mēslojums telpaugiem satur mikroorganismus, kas, nonākot augsnē, attīstās, vairojas un izdala vitamīnus, augšanas stimulatorus, antibiotikas, kas veicina augu augšanu, attīstību, minerālvielu uzņemšanu un pasargā no slimībām. Satur arī baktērijas, kas gaisā saista un pārveido slāpekli augam izmantojamā formā.

G.Kraukle

Kā ierīkot zivju dīķi

Karpu dīķus

rok lielus un plašus, bet ne pārāk dziļus — no 0,5 līdz 1,5 metriem, labāk ar plašiem un lēzeniem krastiem, lai zivīm ir, kur raknāties. Dīķim pa vidu vēlams apmēram divus metrus dziļš noteces grāvis. Rokot jauno ūdenskrātuvi, vienā tās galā jāierīko ziemošanas bedre — te dīķim vajadzētu būt 2 — 3 un vairāk metru dziļam.

Nav slikti, ja karpu dīķi aug ūdenszāles. Var stādīt ūdensrozēs, lēpes, glīvenes, bet noteikti nevajadzētu ieviest Kanādas elodejas, kas strauji savairojas, ziemā pūst un piesārņo dīķi. Dīķa krastos piemērotākie augi ir niedres un kalmes. Lai karpām dīķī patiktu, daļai platības vajadzētu būt aizaugušai. Visizdevīgāk dīķī ielaist viengadīgu karpu mazuļus, kuri svārs jau sasniedzis 30 — 50 gramus. Jāvasarā dīķī ir auksts ūdens, karpas augs lēni. Karpu mazuļus vispār nevajadzētu ielaist, jo šis zivis ātri vairojas, patērējot daudz barības, bet lielas neizaug. Ja dīķis ir lielāks par pushektāru, tajā var ielaist arī zandartu un līdaku mazuļus.

Foreļu dīķus

rok grāvjevaidīgus (2 — 10 metrus platus) vietās, kur ir smilšainas, akmeņainas vai mālainas augsnes. Dīķa lielākajai daļai jābūt dziļākai par pusotru metru. Ir labi, ja dīķis ir caurtekošs. Pietiek, ja dīķa gultnē ir avoti vai ietek nelielas urdžiņas, jo forelēm vajadzīgs vēss ūdens — aukstāks, jo labāk. No dienviņu puses dīķim vajadzētu būt noēnotiem, piemēram, ar kokiem, to krastiem jābūt stāviem. Foreļu dīķos, jo mazāk augu, jo labāk — šim zivim ir vajadzīgs tīrs ūdens. Pro tams, dažas ūdensrozēs tām netraucē.

Mazuļu pirkšanu,

jo īpaši, ja tie ir karpu mazuļi, nevajadzētu nokavēt, jo zivju audzētavās tie ir nopērkami tikai pavasarī un rudenī. Savukārt mazās forelītes, kas audzētavās mēdz būt visu gadu, siltā laikā grūti pārvadāt. Par iespējamo mazuļu iegādi vajag interesēties jau tagad un kādā no zivju audzētavām pasūtīt nepieciešamo daudzumu.

Barošana

Gan karpas, gan foreles var audzēt arī bez piebarošanas. Piemēram, foreles var nebarot, ja dīķī jau ir mazvērtīgo sugu zivis, vardes, dažādas vaboles un citi ūdens iemītnieki. Savukārt karpas var nebarot, ja dīķis izrakts jau pasen un tajā ir pietiekami daudz ūdensaugu un dabiskas barības. Piebarošanai katrai zivju sugai izmanto savu kombinēto barību — karpām — vienu, forelēm — citu. Par to ieteicams interesēties zivju audzētavās, pērkot mazuļus.

Gan karpu, gan foreļu cenas ir dažādas. Tās ir atkarīgas no mazuļu kvalitātes un pieprasījuma. Foreļu mazuļi (30 — 150 g svarā) vidēji maksā 4 — 7 Ls/kg, bet viengadīgi karpu mazuļi (20 — 40g smagi) — 2 Ls/kg, (10 — 15g smagi) — 1,50 Ls/kg. Divgadīgus mazuļus (150 — 200 g smagus) var nopirkt par Ls 0,85 — 1 kilogramā.

Sagatavoja G.Kraukle

Izmantosim visus līdzekļus ražas saglabāšanai

Tuvojoties pavasarim, dārzkopjiem jādomā, kā pasargāt augļu kokus ziedēšanas laikā no kaitēkļiem. No tā zināmā mērā atkarīgs ražas liktenis.

Novērots, ka lielāko postu ziedēšanas laikā nodara ābeļu ziedu smecernieks. Tā ir 3,5-4,5 mm gara tumši brūna vabole ar tievu, garu smeceri. Ziedpumpuros tā izgūst caurumus. Uz virspusējiem tai ir gaiša slīpa šķērsjosla. Ziedpumpurā tā iedēļ oļiņas, no kurām izaug kāpuri. Kāpuri ir 5-6 mm

gari, dzeltēni, bez kājām. Tie izēd putekšņlapas augļņicu. Zieds neizplaukst un novīst. Ābeļu smecernieks var stipri samazināt augļu ražu, pilnīgi to iznīcināt.

Pēc aizpagājušā gada rūgtās pieredzes pagājušajā pavasarī savas ābeles, kad pumpuri sāka atvērties, nomiglojām ar insekticīdu *Fastac*. Rezultātā dārzdeva bagātu ražu. Kaimiņi brīnījās, jo uzskatīja, ka viņu dārzā vainīga ir salna, kas nokodusi ziedus, tāpēc nav ābolu.

Patiesi, aina ļoti līdzīga kā pēc salnas, jo kukaiņu izpostītājos augļu kokos ziedi, lāga neatvērušies, kļūst brūni un novīst.

Fastac ir izcils insekticīds, kas iznīcina lielāko daļu kaitēkļu lauka kultūrās, augļu, ogu un sakņu dārzos, mazdārziņos, noliktavās. *Fastac* iedarbojas kontaktceļā, gan arī kā kaitēkļu zarnu trakta preparāts. Lieto to graudaugu, kartupeļu, zirņu, pupu, dārzeņu, augļu koku, ogulāju kaitēkļu apkarošanai. Pie-

lieto arī noliktavu apstrādei, kokmateriālu aizsardzībai pret kukaiņiem kokgraužiem.

Kādi drošības pasākumi jāievēro, strādājot ar preparātu, kādas ir devas atkarībā no kultūras, var izlasīt uz preparāta pudelītes.

Ar insekticīda *Fastac* 100 ml, atšķaidot to ar 200 l ūdens, var iznīcināt kaitēkļus 1 ha platībā.

Jānis Uzuleņš
Dr. med. vet., agr.

Kaitēkļi augļu dārzā

Pirms pumpuru plaukšanas, pēc zaru izgriešanas un vēža brūču iztīrīšanas ābeļu un bumbieru stādījumos pret augļu koku vēzi, arī pret kraupi vēlams izsmidzināt Bordo šķīdumu vai kādu citu varu saturošu fungicīdu. Bezlapu stāvoklī, apsmidzinot augļu kokus, ir jālieto tāds darba šķīduma daudzums, lai zaru un koku stumbru miza būtu slapja.

Augļu dārzos uz iepriekšējā

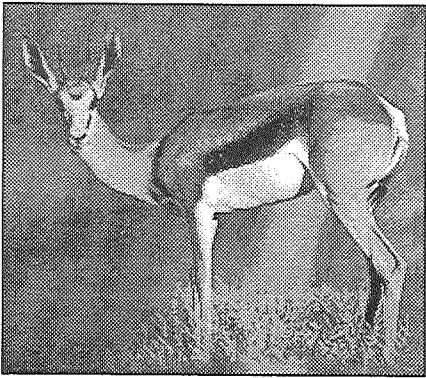
gada lapām atsevišķās vietās jau sāk gatavoties kraupja sporas.

Augļu dārzā veic kaitēkļu olu uzskaiti pēc pārziemošanas. Augļu koku sarkanajām tiklēcēm pārziemojuši 91% olu, ābeļu laputīm — 100%, bet pēc skaita olu nav daudz, komatveida bruņutīm — 98%, bet ābeļu lapu blusīnām pārziemoja 94% olu. Ābeļu lapu blusīnām ir visvairāk sadēto olu —

uz 10 cm ābeļu zariņa ir no 60 līdz pat 133 olām.

Apsekošanas rezultāti liecina, ka augļu dārzos kaitēkļu kaitīgums sagaidāms liels, to ierobežošanai būs jālieto insekticīdi. Pirms pēdējā sniega uzsnigšanas sāka iziet no ziemošanas vietām ābeļu ziedu smecernieki. Insekticīda lietošana ir atkarīga no tā, kāda sagaidāma ziedēšanas intensitāte. Ja sagaidāma ļoti intensīva ziedē-

MEŽA LAPA

Trijos mēnešos 6 malū medību gadījumi

Kopš gada sākuma Preiļu virsmežniecības darbiniekiem, sadarbojoties ar policiju un Zemessardzi, izdevies atmaskot 6 malū medību gadījumus. Atklātas 4 nelikumīgi nomedītas stirnas, bet divos gadījumos tika liktas cilpas stirnām (Riebiņu un Silajāņu pagastā). Malū medībās izmantoti arī nelegāli ieroči.

Mežā sācies ugunsnedrošais Atļaus medīt vairāk periods

Pamatojoties uz hidrometeoroloģisko prognozi, ar 2001. gada 18. aprīļa rīkojumu nr. 86 Valsts meža dienests, sākot no 2001. gada 23. aprīļa, ir izsludinājis ugunsnedrošo laikposmu.

Kopš 23. aprīļa ir AIZLIEGTS:

- dedzināt kūlu un rugājus objektu teritorijā, kā arī mežos, purvos un tiem piegulošajās zemēs;
- dedzināt ciršanas atliekas;
- dedzināt mežos un purvos rūpniecības, celtniecības un sadzīves atkritumus, nomest mežos, purvos vai uz ceļiem, kas šķērso ceļus, degošus sērkokciņus un izsmēkus;
- braukt ar mehānizētajiem transportlīdzekļiem pa mežu ārpus ceļiem;
- bez saskaņošanas ar valsts mežniecību veikt jebkurus dedzināšanas darbus, kas rada lielus dūmus un var maldināt ugunsnovērošanas torņu dežurantus;
- bez saskaņošanas ar valsts mežniecību un tās rakstiskas atļaujas saņemšanas rīkot kultūras, sporta vai citus masu pasākumus valsts mežā;
- ugunsnedrošajā laikposmā dedzināt ciršanas atliekas atļauts tikai zemas ugunsbīstamības apstākļos un ar valsts mežziņa katreizēju rakstisku atļauju;

Atklājot meža ugunsgrēku, lūgums nekavējoties ziņot tuvākajā valsts mežniecībā, kā arī iespēju uzsākt dzēšanu. **Telefona numuri, pa kuriem var zvanīt ugunsgrēka atklāšanas gadījumā:**

Meža ugunsdzēsības stacija	43968
Līvānu mežniecība	41636
Preiļu mežniecība	22573
Aglonas mežniecība	75231
Jersikas mežniecība	46633

Aicinām visus Preiļu rajona ie-

dzīvotājus būt īpaši uzmanīgiem, šajā laikposmā uzturoties mežā.

Saskaņā ar Administratīvo pārkāpumu kodeksa 71. pantu par ugunsdrošības noteikumu neievērošanu var tikt piemērots sods līdz pat 250 latiem. Preiļu virsmežniecības darbinieki ugunsbīstamajam periodam gatavojās laikus, ir pārbaudīti visi uguns novērošanas torņi, un šogad tiks izmēģināts arī jaunais uguns novērošanas tornis Steķu mežā. 2001. gadā paredzēta arī vēl vien jauna novērošanas

torņa celtniecība Rožupes pagasta Starēs.

Preiļu virsmežniecības darbinieki aicina rajona iedzīvotājus būt sevišķi uzmanīgiem mežā un ievērot ugunsdrošības noteikumus, lai postošo ugunsnelaimju mūsu mežos būtu pēc iespējas mazāk.

Vladimirs Prisjagins,
Preiļu virsmežniecības medību uzraudzības un ugunsapsardzības inženieris

Pēdējā laikā vērojama tendence pieaugt dzīvnieku skaitam mežos, īpaši tas attiecas uz pārnadžiem (stirnas, mežacūkas u.c.), arī mūsu rajonā nākamajā medību sezonā atļautais nomedājamo dzīvnieku skaits palielināts, informē Preiļu virsmežniecība.

Medniekiem par prieku 2001./2002. medību sezonā Preiļu virsmežniecības teritorijā atļauts nomedīt 45 aļņus, 20 staltbrīžus, 232 stirnas, 162 mežacūkas un 145 bebrus un citus dzīvniekus.

Meža darbinieki aicina medniekus aktīvāk medīt bebrus, jo aizvadītajā sezonā pavisam virsmežniecības teritorijā ir nomedīti tikai 50 dzīvnieki jeb 35% no bebru limita. Bebru medības ir specifisks medību veids, kas prasa gan laiku, gan arī izdevumus. Virsmežniecības medību inspektors Vladimirs Prisjagins teic, ka bebru un citu kažokzvēru medībām ir savdabīgs sakars arī ar modi. Ja tirgū ir pieprasījums pēc bebrādu un lapsādu kažokiem, aktivizējas arī mednieki, taču, ja iegūto medījumu rea-

lizēt nevar, interese noplok. Tomēr neatkarīgi no modes kaprīzēm katru gadu bebri nodara pamatīgus postījumus kā valsts mežsaimniecībā, tā arī privāto zemju un mežu īpašniekiem. Bebri veido aizsprostus, uzpludinot ūdenskrātuves, kā rezultātā savukārt applūst lauksaimniecībā izmantotajam zeme un meža platības. Vienīgais bebru aktivitāšu apkarošanas veids ir medības.

Katru gadu Valsts meža dienesta darbinieki, sadarbībā ar mednieku formējumiem un VAS «Latvijas valsts meži» pārstāvjiem veic ikgadējo dzīvnieku uzskaiti, kas ļauj samērā precīzi noteikt dzīvnieku skaita izmaiņas pa gadiem un kontrolēt tās. Tā šogad Preiļu virsmežniecības teritorijā ir uzskaitīti 226 aļņi, 103 brīži, 1544 stirnas, 404 mežacūkas, 23 vilki, 724 lapsas, 727 bebrī, 518 jenotsuņi, 596 caunas, 217 āpši, un citi dzīvnieki. Šī informācija, sevišķi attiecībā uz lielajiem meža dzīvniekiem, ir samērā precīza, jo katrs mežsargs savā apgaitas teritorijā esošo dzīvnieku skaitu ziņina, sacīja V.Prisjagins.

Šogad visvairāk medīti aļņi

Ir noslēgusies medību sezona, un Preiļu virsmežniecības teritorijā nomedīti 32 aļņi jeb 84% no šogad nomedīt atļautā aļņu skaita, 3 staltbrīži (21%), 168 stirnas (79%), 66 mežacūkas (62%) un 50 bebrī (35%). No nelimitēta-

jiem dzīvniekiem nomedītas 192 lapsas, 2 vilki, 58 jenotsuņi, 9 caunas, kā arī 66 klejojošie suņi un 68 klejojošie kaķi. Mednieki 2000./2001. gada medību sezonā ieguvuši arī 859 pīles, 19 zosis un 384 slokas.

AKTUĀLI

Meža zemes transformācija maksās dārgāk

Februāra beigās MK tika apstiprināti arī meža zemes transformācijas noteikumi, kas paredz stingras prasības tiem mežu īpašniekiem, kas vēlēties turpmāk transformēt meža zemi, pārveidojot to, piemēram, par lauksaimniecībā izmantojamu zemes platību vai ierīkojot agrākajā meža teritorijā kaut vai zivju dīķi. Personai, kas vēlēties meža zemi pārvērst nemeža zemē, būs jāiesniedz rakstisks pieteikums virsmežniecībai, kurā transformācija tiks loģiski pamatota. Tālākās formalitātes veiks virsmežniecība, taču, kā atzina virsmežzinis Māris Bondars, transformācijas izdevumi tagad būs krietni lielāki nekā agrāk. Īpašniekam, kurš nolēmis meža zemi transformēt, nāksies segt valstij nodarītos zaudējumus par da-

biskās meža vides iznīcināšanu. Izmaksas atkarīgas no tā, kāda koku suga mežā aug, aprēķini tiek veikti pēc noteiktas formulas. Piemēram, vidēja vecuma (50 gadi) priežu audzes transformācija par nemeža zemi īpašniekam izmaksās aptuveni 2250 latus par hektāru. Atsevišķos gadījumos, ja transformāciju veic saudzējamās mežu platībās, summa var pieaugt vairākkārt, sacīja M.Bondars.

Līdz šim meža īpašuma transformāciju (ja īpašums bija reģistrēts Zemesgrāmatā), īpašnieks varēja veikt bez maksas, kas daudzos gadījumos veicināja mežu nemotivētu iznīcināšanu. Pie tam, kā uzsvēra M.Bondars, mūsu reģionā zeme nav tik noslogota, lai meža zemi transformētu lielās platībās.

Lappusi sagatavoja Ginta Kraukle

Mežos bijuši divi ugunsgrēki

Kopš gada sākuma Preiļu virsmežniecības teritorijā bijuši divi ugunsgrēki. 0,7 hektāru platībā mežs izdedzis Rožupes pagastā, bet Jersikas pagastā uguns izpostījusi 0,4 hektārus meža. Koksnes zudumi šajos ugunsgrēkos nav lieli.

Kur iegādāties meža stādāmo materiālu?

Rajons	Kokaudzētavas nosaukums	Platība	Adrese	Tālrunis
Aizkraukle	Plaviņu kokaudz.	8	Plaviņas, LV — 5120, Lielā iela 53	5134637
Balvi	Katlešu kokaudz.	14,5	Žiguru pag., LV — 4584, Katleši, «Kokaudzētava»	9197397
Jēkabpils	z/s «Kaupres»	19,1	Viesītes lauku terit., LV — 5237, «Kaupres»	5245117
Krāslava	«Andrupene»	6,8	Andrupenes pag., LV — 5687, Andrūpene	5659267
Madona	«Podiņi»	23	Indrānu pag., LV — 4827	4894212
	PMS	3	Jaunkalsnava, LV — 4860	4837668
	«Mētras»	45	Jaunkalsnava, LV — 4860	4837599
Preiļi	z/s «Juzefpole»	0,3	Rušonas pag., LV — 5329	5373568
Rēzekne	z/s «Mežinieki»	10	Lendžu pag., LV — 5753, «Taudejāņi»	4654106

STATISTIKA

Objektīva, ticama, lietderīga, efektīva, konfidenciāla, atklāta un neatkarīga no politiskajiem procesiem

Šis visnotaļ pozitīvais raksturojums attiecināms uz valsts statistiku un rāda, kādai tai jābūt atbilstoši likumam.

Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) sistēmu veido centrālā iestāde kopā ar rajonu statistikas nodaļām. Šādas nodaļas ir katrā administratīvajā rajonā un lielākajās pilsētās. Statistikas pārvaldes darbu reglamentē «Valsts statistikas likums».

Preiļu rajona statistikas nodaļā strādā pieci darbinieki. Nodaļas vadītāja **Konstantīna Seile** pastāstīja, ka galvenais uzdevums ir datu vākšana no savas administratīvās teritorijas respondentiem.

Par respondentiem tiek sauktas juridiskas vai fiziskas personas, kas sagatavo un iesniedz individuālos statistiskos datus institūcijai, kas ar to nodarbojas. Juridiskas personas ir uzņēmumi un organizācijas, bet fiziskās — iedzīvotāji, kas sniedz ziņas par sevi un savu māsaimniecību. Ziņas tiek vāktas regulāros un vienreizējos apsekojumos. Regulārie apsekojumi notiek reizi mēnesī, ceturksnī vai gadā. Tomēr maldīgi ir domāt, ka statistiskās ziņas tiek vāktas pilnīgi no visām juridiskajām vai fiziskajām personām, kā tas bija kādreiz agrākos laikos. Tad neviens kolhozs, iestāde vai organizācija nepalika ārpus uzmanības loka.

Tagad simtprocentīgi tiek apsekoti valsts un pašvaldību uzņēmumi, kā arī tie, kuru pamatkapitālā vairāk nekā 50 procenti ir valsts kapitāls. No pārējiem uzņēmumiem — sabiedrības ar ierobežotu atbildību un individuālie uzņēmumi — ziņas tiek vāktas tikai izlases veidā.

Apsekojamo uzņēmumu izlases kopuma noteikšanai CSP ir izveidots un tiek uzturēts statistikas uzņēmumu reģistrs, kas izveidots no Valsts Uzņēmumu reģistra datiem un papildināts ar statistikā nepieciešamiem datiem. Izlase tiek veikta, pielietojot sarežģītas formulas. Vietējās nodaļās nonāk gatavi saraksti ar tiem uzņēmumiem, kuros jāveic statistiskā uzskaitē. Piemēram, 2000. gada pārskats, kā informēja Konstantīna Seile, Preiļu statistikas nodaļā jāiesniedz 154 respondentiem.

Vispirms uzņēmumi pa pastu saņem veidlapas. Uz tām norādīts ziņu iesniegšanas termiņš. Par sniegtajām ziņām tiek garantēta

konfidencialitāte. Valsts statistikas likumā noteikts, ka par konfidencialitātes neievērošanu vainīgās personas tiek sauktas pie atbildības. Darbinieki ar parakstu apstiprinājuši, ka neizpauž to, ko nedrīkst izpaust. Statistisko informāciju nedrīkst publicēt vai citādi izpaust tādā veidā, kas tieši vai netieši ļautu identificēt kādu fizisko vai juridisko personu.

No rajona respondentiem savāktās ziņas pēc apkopošanas nosūta uz Centrālo statistikas pārvaldi. Pēc apstrādes un procentuālas aprēķināšanas tās tiek attiecinātas uz rajonu.

Lai apsekotu fiziskas personas, tas ir, iedzīvotājus, patlaban tiek veikts intervētāju dienests. Līdz šim tas pastāvēja katrā rajona atsevišķās vietās. Preiļu rajonā — Jersikas pagastā. Statistikas darbinieks intervētājs katru mēnesi apsekoja noteiktu skaitu iedzīvotāju un viņu māsaimniecības: izdevumus, ieņēmumus, vārdu sakot, viņu patēriņa grozu.

Jaunais intervētāju dienests darbu uzsāks maijā. Pirmajā gadā tiks aptverti četri pagasti un abas rajona pilsētas. Apsekojamās māsaimniecības norādīs CSP.

Pilnīga statistiskā uzskaitē par visiem iedzīvotājiem un viņu īpašumiem tiek veikta reizi desmit gados. Tā ir tautas skaitīšana. Pēdējā šāda skaitīšana notika 2000. gadā. Šogad jūnijā paredzēta simtprocentīgi visa lauksaimniecības skaitīšana. Tiks vāktas ziņas par zemi, lopiem, mājām, tehniku un tamlīdzīgi, bet ne par pašiem lauku iedzīvotājiem. Viņi uzskaitīti tautas skaitīšanā. Lauksaimniecības skaitīšana Latvijas otrās neatkarības gados vēl nav notikusi. Statistikas nodaļa darbā uz mēnesi pieņems skaitītājus, kas vispirms tiks attiecīgi apmācīti. Katrā pagastā darbosies pārraugi, kas uzraudzīs skaitītāju darbu. Uz pieciem mēnešiem darbā tiks pieņemti statistikas nodaļas vadītāja vietnieks, kas būs atbildīgs par lauksaimniecības skaitīšanu.

Līdz šim rudenī un pavasarī katrā pagastā atkarībā no tā lieluma tika apsektas vidēji 20 — 30 saimniecības, uzskaitot sējumus, lopus, iegūto produkciju. Savāktie skaitļi pēc apstrādes tiek attiecināti uz visa rajona lauksaimniecību. Šo uzskaiti finansē un veic Zemkopības ministrijas pakļautībā esošās iestādes.

L.Rancāne

Ziņas par iedzīvotāju dzimšanu un miršanu Preiļu rajonā

Pašvaldība	1999. gadā		2000. gadā		Noslēgtas laulības
	Dzimuši	Miruši	Dzimuši	Miruši	
Preiļi	81	97	79	93	34
Līvāni	80	112	84	137	46
Aglona	23	60	24	60	11
Aizkalne	2	20	3	18	—
Galēni	14	23	7	19	4
Jersika	4	20	9	19	2
Pelēči	8	17	5	25	2
Preiļi	6	31	9	23	2
Riebiņi	9	32	17	24	6
Rožkalni	7	17	5	16	1
Rožupe	12	27	9	25	—
Rudzāti	11	27	7	15	1
Rušona	17	35	15	35	9
Sauna	3	32	7	22	1
Silajāņi	3	12	9	9	1
Sīļukalns	4	15	7	14	1
Stabulnieki	9	16	8	15	4
Sutri	15	11	8	15	3
Turki	8	21	6	24	1
Upmala	12	21	9	14	1
Vārkava	8	21	6	11	—
Rajonā	336	667	333	632	130

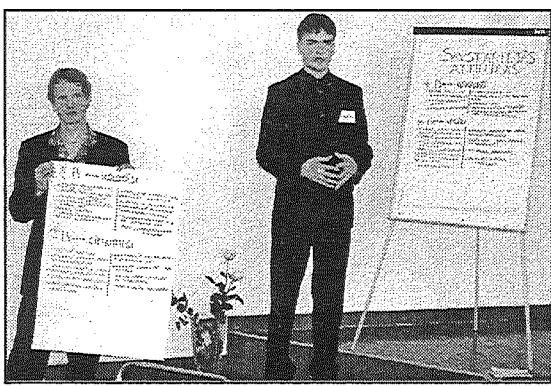
Lopkopības produkcijas ražošana Preiļu rajonā 2000. gadā

	Visu veidu saimniecībās	Valsts saimniecībās, statūtsabiedrībās un palīgsaimniecībās
Izslaukts piens (tonnas)	45 820	961
no tā izslaukts govju piens	45 771	961
Iegūtas visu veidu putnu olas (tūkstošos gabalu)	4010	34,8
no tām iegūtas vistu olas	3956,6	—
Saražota gaļa dzīvmasā (tonnas)	3506	163
no tās:		
liellopu	2216	138
cūku	1199	15
aitu un kazu	51	—
putnu	22	10
zirgu	16	—
pārējo lopu	2	—
Saražota gaļa kautmasā (tonnas)	2183	94
no tās:		
liellopu	1198	75
cūku	935	12
aitu un kazu	26	—
putnu	14	7
zirgu	8	—
pārējo lopu	2	—
Nocirpta aitu vilna (kg)	5057	3
Iegūts bišu medus (kg)	5126	28

Lopu skaits rajonā 2000. gada beigās

	Visu veidu saimniecībās	Valsts saimniecībās, statūtsabiedrībās un palīgsaimniecībās
Liellopi	20 301	507
no tiem:		
teļi līdz 1 gadam	5762	178
jaunlopi no 1 līdz 2 gadiem	2499	91
liellopi vecāki par 2 gadiem	12 040	238
no tiem slaucamās govīs	11 623	224
Cūkas	16 761	111
no tām:		
sivēni līdz 2 mēnešiem	3074	32
sivēni no 2 līdz 6 mēnešiem	3065	14
nobarojamās cūkas	9267	57
sivēnmātes	1266	6
Aitas	1835	3
Kazas	146	—
Zirgi	1655	98
Putni	44 759	808
Truši	2218	—
Bišu saimes	927	15

INFORMĀCIJA

● Savstarpējo attiecību darba grupas veikuma prezentācija rajona jauniešu konferencē «Ko tu par to zini?». Līvānu ģimnāzijas audzēknis Uldis Jauja (no kreisās) un Rudzātu vidusskolas skolēns Mārtiņš Punculis informēja par vairākiem attiecību veidiem: ar vienaudžiem, vecākiem, skolotājiem, cittauniešiem un tos analizēja.

Valsts attieksme pret jaunatni veido jaunatnes attieksmi pret valsti

60 jaunieši no skolām un pašvaldībām piedalījās rajona jauniešu konferencē «Ko tu par to zini?».

Visu konferences sagatavošanas gaitu, norisi un vadīšanu savās rokās bija ņēmusi rajona skolēnu dome, pierādot, ka ir spējīga rīkoties un domāt. Domes diskusijās un debatēs bija izstrādāts arī tas jautājumu loks, kas rajona jauniešiem ir aktuāls — attiecības ar pašvaldībām un valsti. Konferences nosaukums tapa konkursa kārtībā. Rīkojot šo jauniešu tikšanos, bija paredzēts, ka tās darbā piedalīsies 90 delegāti, puse no skolām, otrs otra — strādājošie pagastu un pilsētu jaunieši. Diemžēl uz konferenci ieradās tikai 15 strādājošie jaunieši. Vai nu informācija par šo saietu, kas bija nosūtīta pašvaldību padomēm un domēm, pie jaunajiem cilvēkiem nemaz nenonāca, vai arī viņi mazāk interesējās par jauniešu problēmām.

Konferences dalībnieki strādāja piecās darba grupās: Materiālās problēmas, Brīvais laiks, Savstarpējās attiecības, Kaitīgie ieradumi, Izglītības iespējas. Grupu darbu vadīja rajona skolēnu domes locekļi, bet par konsultantiem bija aicināti Preiļu 1. pamatskolas psiholoģe Līga Tumašova, jauniešu konsultatīvā centra «Paspārne» vadītāja Marika Rudzīte, rajona padomes kultūras darba organizatore Elvira Bravačka, rajona bērnu un jauniešu centra direktora vietniece Ilga Peiseniece, profesionālās karjeras izvēles centra Līvānu nodaļas arodkonsultāciju kabineta arodkonsultante Ilze Meldere.

Arī jauniešu konsultatīvā centra «Paspārne» vadītāja Marika Rudzīte, rajona padomes kultūras darba organizatore Elvira Bravačka, rajona bērnu un jauniešu centra direktora vietniece Ilga Peiseniece, profesionālās karjeras izvēles centra Līvānu nodaļas arodkonsultāciju kabineta arodkonsultante Ilze Meldere.

Darba grupās jaunieši pārrunāja un izanalizēja tās negatīvās parādības, kas atstāj sliktu ietekmi uz viņu dzīvi un mācībām, uz tālākām perspektīvām. Pēc tam notika prezentācija, kurā katras grupas dalībnieki iepazīstināja pārējos ar saviem secinājumiem un ierosinājumiem. Tie tika ietverti kopīgajā konferences aicinājumā.

Konferences paneldiskusijā uz jauniešu jautājumiem atbildēja rajona padomes un Preiļu novada domes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns, rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore, kā arī nodarbinātības dienesta, profesionālās karjeras izvēles centra, jauniešu konsultatīvā centra «Paspārne», izglītības pārvaldes, kultūras darba institūcijas pārstāvji.

Desmit jaunieši no klātesošajiem tika izvirzīti uz Latgales novada konferenci, kas 20. un 21. aprīlī notika Rēzeknē. Viņi piedalīsies arī Latvijas Jaunatnes fo-

● Rajona jauniešu konferences dalībnieki, akcentējot, ka jaunatne kā sociāla demogrāfiska grupa veido 1/3 daļu no pasaules, tajā skaitā arī no Preiļu rajona iedzīvotājiem, secināja, ka Latvijā jaunatnes politika nav noteikta kā valsts funkcija. Un ka vēl joprojām trūkst jaunatnes politikas normatīvās bāzes. Foto: M.Rukosuļevs

rumā, kas paredzēts 16. un 17. maijā. Preiļu rajonu forumā pārstāvēs Līvānu ģimnāzijas audzēknis Uldis Jauja un Andžs Balodis, Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēknis Jānis Upenieks, Zane Krasnā un Ginta Kursīte, Rudzātu vidusskolas skolēns Mārtiņš Punculis, Vārkavas vidusskolas skolniece Līga

Stankeviča, Aglonas internātgimnāzijas audzēknis Rihards Briška, Jānis Rudzītis no Rožupes un Gun-tis Skrimblis no Aglonas pagasta.

Konferences dalībnieki vienbalsīgi pieņēma aicinājumu rajona padomei, pašvaldībām, izglītības iestādēm, nevalstiskajām organizācijām, rajona presei, rajona uz-

ņēmējiem. Tajā noformulētas tās problēmas, kas pašlaik jauniešiem šķiet visaktuālākās. Viņi lūdz rast iespēju kreditēt jauniešus, kuri vēlas mācīties augstākajās mācību iestādēs, kā arī pašvaldību budžetā paredzēt prēmiju un stipendiju fondu talantīgiem jauniešiem. Jaunieši aicina kontrolēt alkohola tirdzniecību izklaides vietās, veikt dažādas akcijas pret kaitīgo ieradumu izplatīšanos jauniešu vidū, kā arī ieviest likumu par alkohola tirdzniecības aizliegumu Preiļu rajonā no pulksten 21.00 līdz 9.00 un sniegt patiesu informāciju par narkotikām un to izplatīšanos. Viņi izteic vēlēšanos, lai tiktu izveidotas atbalsta grupas, kurās strādā kompetenti, zinoši cilvēki, kas palīdzētu depresijā iegrīmušiem jauniešiem. Par būtiski nozīmīgu aicinājumā konferences dalībnieki uzskatīja pievērst vadošo iestāžu uzmanību tam, lai tiktu uzlabotas brīvā laika pavadīšanas iespējas, atbalstīta jauniešu darbiekārtošana vasarā.

Ar konferences darba vadīšanu ļoti sekmīgi tika galā rajona skolēnu domes priekšsēdētājs, Aglonas internātgimnāzijas skolēns Rihards Briška un domes locekle, Vārkavas vidusskolas skolniece Līga Stankeviča.

L.Rancāne

Mikrokredīta iespējas sievietēm, uzsākot uzņēmējdarbību

Aktīvas un savas labklājības celšanā ieinteresētās sievietes no rajona laukiem un pilsētām pulcējās uz semināru par starptautisko projektu «Ziemeļvalstu un Baltijas valstu lauku sieviešu sadarbība: mikrokredīts».

Noderīgās zināšanas vēlējas apgūt dažādu gadagājumu sievietes, kuras domā par uzņēmējdarbības uzsākšanu, ir apguvušas biznesa plānu rakstīšanu. Mikrokredīta izmantošana viņām varētu būt viena no iespējām reālas darbības uzsākšanai.

Daļa no semināra dalībniekiem bija Preiļu Sieviešu kluba jaunizveidotā izglītības centra pirmo kursu «Biznesa plānu un projektu izstrādāšana» klausītāji. Seminārs vienlaikus bija arī kursu pēdējā nodarbība. 21 klausītājs saņēma apliecības par kursu beigšanu. Tās izsniedza Latvijas Lauksaimniecības universitātes Ekonomikas fakultātes profesore, Lauksaimniecības meža zinātņu akadēmijas prezidente, Augstākās izglītības padomes priekšsēdētāja Baiba Rivža.

Latgalē vēl nav izveidojusies neviena mikrokredīta grupa, tāpēc profesore Baiba Rivža izteica ce-

lumu, ka Preiļu rajona sievietes varētu rādīt priekšzīmi citiem Latgales rajoniem.

Mikrokredīta ideja Eiropas valstīs izplatās kopš 1997. gada, bet faktiski sieviešu uzņēmēju — iesācēju vidū — tā pasaulē ir pazīstama kopš astoņdesmitajiem gadiem.

Latvijas iedzīvotājiem pirmās saskarsme ar mikrokredītu radās 1999. gadā, kad darbu uzsāka Ziemeļvalstu padomes atbalstītais projekts «Ziemeļvalstu un Baltijas valstu lauku sieviešu sadarbība: mikrokredīts». Mūsu valstī to vada profesore Baiba Rivža.

Mikrokredīta galvenie principi ir šādi: banka piešķir aizdevumus projektiem, pamatojot tos ar pretendentu pieredzi un zināšanām; banka aizdod naudu grupai, nevis atsevišķiem pretendentiem; aizdevumu saņēmēju organizē 3 — 5 cilvēku grupās. Sevišķi liela uzmanība tiek piešķirta aizdevumu saņēmēju apmācībai un aizdevuma nosacījumu izpildei.

Sievietes, kas izlēmušas pievērsties uzņēmējdarbībai ar mikrokredīta palīdzību un izveidojušas grupu, paraksta sadarbības līgumu. Grupai ir sava līdere. Grupa lemj, kad kāda no tās dalībniecēm ir sagatavojusies kredīta ņemšanai un kopumā ir atbildīga par aizņēmuma atmaksāšanu. Katras dalīb-

nieces uzņēmējdarbības sākumu sagatavo visa grupa kopā. Mikrokredīta priekšrocība ir tā, ka tas tiek izsniegts bez materiālās ķīlas, tikai grupai galvojot par uzņēmēju.

Ar mikrokredīta palīdzību savu uzņēmējdarbību uzsākušas trīs mā-sas Bauskas rajona Īslīcē. Šuvēja, friziere un medicīnas māsa, apvienojoties vienā grupā, lauku ciematā izveidoja nelielu skaistumkopšanas salonu pašu sievietēm.

Savukārt Koknesē mikrokredīts izmantots sēņu audzēšanas uzsāk-

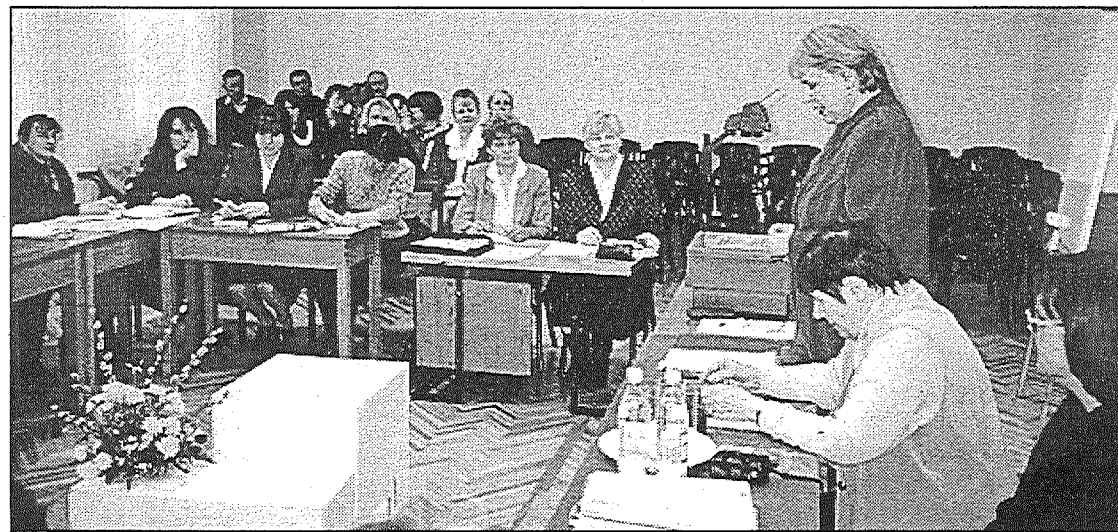
šanai. Arī citu Zemgales un Vidzemes rajonu sievietes veido grupas mikrokredīta saņemšanai. Raksturīgi, ka līdz tam sievietēm nebija nekādas pieredzes uzņēmējdarbībā.

Par to, ka Preiļu rajona sievietēm ir daudz ideju uzņēmējdarbības uzsākšanai, liecināja viņu ieinteresētās sarunas ar Baibu Rivžu un LLU docenti Maigu Krūzmētru, kas ielga līdz pat pulksten sešiem vakarā.

Preiļu sieviešu kluba prezidente Elita Jermolajeva pateicās Baibai

Rivžai, ka, neskatoties uz lielo aizņemtību, viņa atradusi laiku Preiļu sieviešu apmācīšanai. Bet Baiba Rivža neslēpa, ka viņai pret šo pusi ir īpaša attieksme. Silajānos ir profesore vīratēva dzimtas mājas, bez tam viņa uzskatot par savu pienākumu sniegt atbalstu bijušajai doktorantei — Elitai Jermolajevai. Baiba Rivža ir arī Jelgavas sieviešu — Zontu kluba priekšsēdētāja. Kontakti starp Jelgavas un Preiļu sievietēm turpinās jau vairākus gadus.

L.Rancāne

● Profesore Baiba Rivža vada semināru par starptautisko projektu, kas saistīts ar mikrokredītu. Ieinteresēto klausītāju vidū rajona sievietes un Preiļu sieviešu kluba kursu klausītāji.

INFORMĀCIJA

Fakti

Preiļu rajonā ir 10 mazas atkritumu izgāztuves, kurām izmantošanas atļaujas izdotas uz vienu gadu. Lielākajām sadzīves atkritumu izgāztuvēm Preiļos un Livānos atļaujas izdotas līdz 2002. gadam. Ir pagasti, kur atkritumu apsaimniekošana nav organizēta.

Preiļu rajona vides veselības rīcības programma

Turpinām publikāciju ciklu par vides veselības rīcības plāna pirmo daļu. Iepriekšējos materiālus lasiet «Novadnieka» 4. un 18. aprīļa numuros.

Atkritumu saimniecība

Kopējais atkritumu daudzums Preiļu rajonā, mainoties ekonomiskajām sistēmām deviņdesmito gadu sākumā, nav pieaudzis, jo šajā laikā samazinājās rūpniecības un lauksaimniecības produkcijas ražošana. Sadzīves atkritumu izgāztuvju teritorija ir neliela — no 0,3 līdz 1,5 hektāriem. Vienīgi pilsētu izgāztuves ir lielākas — Preiļos 4 hektāru, bet Livānos 5,5 hektāru platībā. 1997. gadā rajonā savākti un nodoti uzglabāšanai 16 354 kubikmetri atkritumu, 1998. gadā — 15 970 kubikmetri, bet 1999. gadā — 17 240 kubikmetri sadzīves atkritumu.

Sakarā ar preču un to fasējuma daudzveidību tirgū pieaug atkritumu daudzums māsaimniecībās. Joprojām lielāks atkritumu daudzums uz vienu iedzīvotāju ir pilsētās. Lauku apvidos atkritumu mazāk, jo organiskie atkritumi tiek kompostēti, degošie materiāli sadedzināti. Problēmas rada vienīgi stikla un metāla savākšana. 1999. gadā no visa atkritumu kopējuma 24 procenti bija pārtikas atkritumi, 33,5 procenti — papīrs, 6,5 procenti — plastmasa, tikpat daudz bija stikls. 103 kubikmetri jeb 0,6 procenti atkritumu reģistrēti kā bīstamie atkritumi.

1999. gadā savākto un uzglabāto atkritumu daudzums Preiļos bi-

ja 0,7 kubikmetri uz vienu iedzīvotāju, rajonā šis rādītājs ir 0,4 kubikmetri. Pēc izcelsmes atkritumus 1999. gadā var sadalīt sekojoši: 85,4 procenti — komunālie atkritumi, 2,4 procenti — slimnīcu atkritumi, 4,7 procenti — būvniecības atkritumi, 4,3 procenti — rūpniecības atkritumi.

Stāvoklis atkritumu saimniecībā. 1990. gadā rajonā bija 21 oficiāla cieta atkritumu izgāztuve. Lauku ciematu izgāztuvēs nebija nekādas kontroles par atkritumu daudzumu un sastāvu. Tika pieņemts lēmums slēgt Riebiņu, Rudzātu, Jersikas, Kastīres un Jaunaglonas izgāztuves. 1994. gadā darbojās vairs tikai 17 izgāztuves. Kopējais izvesto atkritumu daudzums no gandrīz 80 tūkstošiem kubikmetru samazinājās līdz 30 tūkstošiem, jo ievērojami saruka rūpniecības jaudas. Tieši šajā laikā tika konstatēti nederīgie augu aizsardzības līdzekļu atlikumi lauku saimniecībās — 4125 kilogrami, Preiļu pagasta Moskvīnā — ap 10 tonnām.

Pašlaik sadzīves atkritumu uzglabāšanai ir 12 vietas, kurām izsniegtas speciālas atļaujas. Livānos un Preiļos izgāztuvju noslogojums ir 7000 līdz 10 000 kubikmetru gadā, pagastos — 20 līdz 100 kubikmetri gadā. Visās izgāztuvēs par atkritumu uzglabāšanu tiek maksāts dabas resursu nodoklis.

Livānu pilsētas sadzīves atkritumu izgāztuve atrodas Rožupes pagastā, to apsaimnieko pašvaldības uzņēmums «Dzīvokļu un

komunālā saimniecība». Tajā uzglabā Jersikas, Rožupes, Rudzātu un Turku pagasta sadzīves atkritumus. Eksploatācija uzsākta 1975. gadā, un izgāztuve būvēta atbilstoši projektam. Tomēr ir kāda problēma, izgāztuvei nav hidroizolācijas slāņa, kas izsauc gruntsūdeņu piesārņojumu. Tiek prognozēts, ka izgāztuvi varēs izmantot vēl 12 līdz 15 gadus bez paplašināšanas.

Atbilstoši projektam «Livānu pilsētas atkritumu izgāztuves stāvokļa inventarizācija» tiek plānota izgāztuves izpēte, kā arī sakārtošanas darbi: pievedceļu uzlabošana, nožogojuma ierīkošana, urbumu izveidošana izgāztuves radītā ūdens piesārņojuma kontrolei, izolējošā slāņa izveidošana. Projekta galvenais uzdevums ir apzināt radītā piesārņojuma ietekmi uz vidi.

Preiļu pilsētas izgāztuvi apsaimnieko pašvaldības uzņēmums «Saimnieks», izgāztuvē uzglabā arī Preiļu un Rušonas pagasta sadzīves atkritumus. Izgāztuves eksploatācija uzsākta 1965. gadā bez saskaņošanas par vietas izvēli un bez projekta. Izgāztuve nav aprīkota un neatbilst vides aizsardzības nosacījumiem. Pašlaik ir pārtraukta šķidro un bīstamo atkritumu pieņemšana. Izgāztuves teritorija ir nožogota, apkārtnē sakārtota. Pieņemtie atkritumi netiek svērti, uzskaiti veic pēc mašīnu skaita, novērtējot to piepildījumu.

Pagastu sadzīves atkritumu izgāztuves galvenokārt izvietotas neizmantojamās grants smilts kar-

jeros. Pārsvārā vietas izvēle nav saskaņota ar atbildīgajām institūcijām, izņemot Riebiņu pagasta izgāztuvi «Skangēļi», kas nodota eksploatācijā 1998. gadā un uzbūvēta saskaņā ar projektu. Tās ietilpība 16 700 kubikmetri.

Sakarā ar to, ka tika slēgta izgāztuve «Salenieki» Aglonas pagastā (atrādās Cirišu ezera dabas parka lieguma zonā), nav atrasta atbilstoša un piemērota vieta jaunas izgāztuves ierīkošanai, Aglonas pagasta pašvaldība iegādājusies atkritumu savācējmašīnu un ved atkritumus uz Rēzeknes rajona Maltsas izgāztuvi. No 2000. gada Aglonas pagasts apkalpo arī Pelēču pagastu. Rušonas pagasta sadzīves atkritumus savāc Preiļu pilsētas pašvaldības uzņēmums «Saimnieks». Nekāda atkritumu apsaimniekošana nav organizēta Pelēču, Rožkalnu, Silajāņu un Upmalas pagastā.

Pieaudzis kokapstrādes atkritumu daudzums — zaģu skaidas. Uzņēmumi nav gatavi koksnies atkritumu utilizācijai un to otrreizējai izmantošanai. Tāpēc nepieciešama drīzāka Latvijas sadzīves atkritumu apsaimniekošanas programmas realizācija.

Problēmas risinājums. Risinājums meklējams Preiļu rajona kopējā projektā «Sadzīves atkritumu apsaimniekošana Latvijas dienvidaustrumu reģionā». Daugavpils pilsētas dome, Preiļu rajona padome un Krāslavas rajona padome iesniegusi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības mi-

nistrijā projekta koncepcijas pieņemumu. Projekta mērķis ir būtiski samazināt atkritumu negatīvo ietekmi uz apkārtnējo vidi Latvijas dienvidaustrumu reģionā.

Projekta aptuvenās izmaksas — 6,412 miljoni latu, plānotā pašvaldības daļa ir 10,1 procenti. Projekta īstenošana palīdzēs slēgt esošās vides aizsardzības noteikumiem neatbilstošās izgāztuves, sakārtot atkritumu apsaimniekošanas sistēmu tā, lai nodrošinātu atkritumu savākšanas pakalpojumus visiem rajona iedzīvotājiem un atkritumu ražotājiem.

Bīstamie atkritumi. 1999. gada sākumā rajonā notika nederīgo lauksaimniecības ķīmikāliju identifikācija, to savākšana un izvešana uz Gārdenes bīstamo atkritumu novietni Dobeles rajonā. Tika savākti 54 845 kilogrami nederīgo ķīmikāliju no 35 novietnēm. 15 507 kilogrami tika izvesti no Preiļu pagasta novietnes «Moskvino», kur piecdesmitajos gados bija savāktas un glabājas «DDT» tipa ķīmikālijas.

Preiļu rajonā nav lielu bīstamo atkritumu ražotāju. Atskaitēs visbiežāk sastopamais atkritumu veids ir pārstrādātās motoreļļas. Tās parasti tiek izmantotas otrreizējai pārstrādei. 1999. gadā ir uzsākta nolietoto akumulatoru savākšana. Gada laikā ir savāktas un nodotas pārstrādei 8,32 tonnas nederīgo akumulatoru.

Nākamajā publikācijā par pārtiku un tās ietekmi.

Sagatavoja L. Kirillova

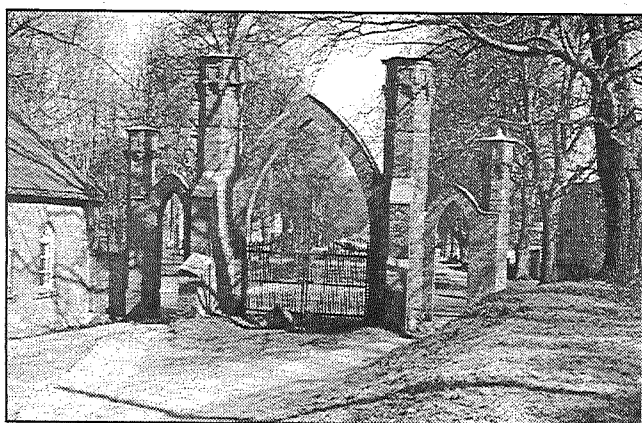
Aicina izveidot fotokolekciju par rajonu

Preiļu rajona padome izsludina fotokonkursu «Skaists bij' tēva novadiņš». Šī konkursa mērķis ir popularizēt Preiļu rajonu un izveidot fotokolekciju par tā skaistākajām vietām.

Konkurss notiks no 30. aprīļa līdz 10. jūnijam, tajā aicināti piedalīties fotogrāfi amatieri bez jebkāda vecuma ierobežojuma. Tas nozīmē, ka darbus ar savu skatījumu uz Latgales skaisto dabu un novada cilvēkiem droši var sūtīt komisijas vērtējumam gan fotografēšanas «pirmklasnieki», gan fotomīļi, kuru darbi dažādos amatieru konkursos vērtēti jau ne vienu vien reizi.

Konkursa organizētāji vēlas, lai fotogrāfijās tiktu atspoguļotas Preiļu rajona dabas bagātības, kultūrvēsturiskais mantojums, kā arī ģimeņu svētki un aktīvās atpūtas iespējas Preiļu rajonā.

Konkursa nolikums paredz,

● Cerams, ka pēc konkursa par Preiļu rajona vizītkarti kļūs ne tikai tradicionālie parka vārtu attēli, bet arī daudz citu skaistu vietu. Foto: M. Rukosujevs

ka iesniegtās fotogrāfijas formātā nedrīkst būt mazākas par 10x15 centimetriem. Klāt jāpievieno ziņas par autoru, kā arī darba nosaukums. Komisija informē, ka atsūtītās fotogrāfijas autoriem atpakaļ neizsniegs un darbus varēs publicēt un eksponēt bez atlīdzības.

Konkursā tiks apbalvotas trīs pirmās vietas, kā arī pie-

šķirtas veicināšanas balvas.

Darbus konkursam «Skaists bij' tēva novadiņš» lūdz atsūtīt pa pastu vai iesniegt personīgi Preiļu rajona padomē: Preiļos, Raiņa bulvārī 19 (ar atzīmi «Fotokonkursam»).

Labāko fotogrāfiju autoru uzvārdi tiks pasludināti līdz 2001. gada 15. jūnijam.

Sagatavoja L. Kirillova

REKLĀMA

REKLĀMA

REKLĀMA

populārākie informatīvie pakalpojumi Latvijā

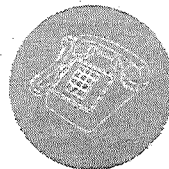
Kas šodien leļļu teātrī?

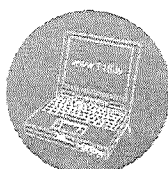
Vilmin, kur Tu tagad dzīvo?

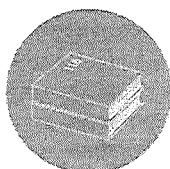
Cikos paredzēts reiss uz Londonu?

tālrunu uzziņas

interneta uzziņas

katalogu uzziņas

118 uzzīņu dienests - ārtākās uzzīņas, zvanot pa tālruni no jebkuras vietas Latvijā. Dienesta rīcībā ir visplašākā datu bāze ar uzņēmumu un privātpersonu tālrunu numuriem, jaunāko sabiedriskā transporta, finanšu, izklaides un citu informāciju.

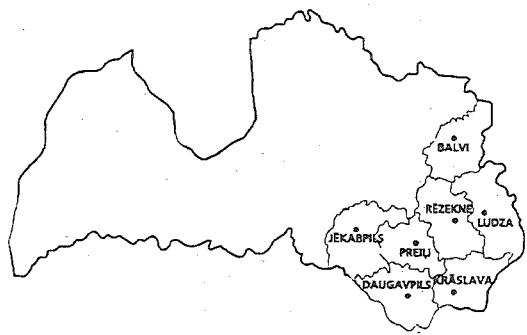
118 tālrunu katalogi - bezmaksas pakalpojums Lattelekom abonentiem visā Latvijā. Daudzpusīga informācija par uzņēmumiem un privātpersonām dzīvojamajās, baltajās un rozā lapās, kartes, ataižu kuponu un reklāmas.

118 interneta uzziņas www.118.lv piedāvā Latvijā visplašāko datu bāzi, kurā iekļauts uzņēmumu katalogs, transporta, finanšu, izklaides un citas uzziņas. Tāpat pieejamas jaunākās ziņas, bezmaksas elektroniskā pastkastīte un citi pakalpojumi.

vieglī uzzināt

KAIMINU RAJONOS

Pagaidām kompensācijas cer saņemt 14 balvenieši

9.

Līdz šī gada 11. augustam valsts Sociālās apdrošināšanas aģentūrā var pieteikties Vācijas federālā fonda «Atmiņa, atbildība un nākotne» kompensāciju saņemšanai. VSAA Balvu filiāles klientu apkalpošanas centrā pagaidām savus brīvā formā uzrakstītus iesniegumus iesnieguši 14 rajona iedzīvotāji. Balvu filiālē vēl nav saņemtas īpašas veidlapas, bet, kad tas notiks, iesniegumu rakstītājiem nāksies vēlreiz apmeklēt filiāli un uzrakstīt precīzas ziņas par sevi.

«Vaduguns»

● LUDZAS RAJONĀ

Laukos sev atklāju jaunu pasauli

Laikam ne velti Pasiēnes vēstures pētnieks Eduards Dukšta apgalvo, ka Pasiēnē ir ļoti augsta bioenerģētiskā zona. Par to pārliecinājāmieš Juzefas Šneveles mājas pagalmā. Mūsu uzmanību, garām braucot, piesaistīja četri brīnumjauki kazlēni, kuri saulainajā dienā ļautri lēkāja pa pagalmu, draiski metot pakaļkājas gaisā, un ar īsajiem radziņiem badot baltu foksterjeru.

Juzefa Šnevele pirms diviem gadiem atbraukusi no Rīgas, pirkusi mājeli pašā pagasta noīrē uz robežas ar Zaļesjes pagastu.

Visu mūžu esmu nodzīvojusi Rīgā. Pēdējos gados man tur jau savs neliels business, bet kaut kā negāja. Tagad, kad ir pāri 50 gadiem, atbraucu šurp uz dzimteni, paņēmu aprūpē savu 95 gadus veco tantī. Bet viņa jau ir tajā vecumā, kad cilvēks dzīvo savu, viņai vien zināmu, domu pasaulē. Kādu laiku vēl strādāju muižā Terhovā par apkopēju, bet veselības dēļ nācās darbu pamest. Tā nu tagad mana vienīgā saskarsme — dzīvnieki. Jau, atbraucot šurp, man bija doma audzēt kazas. Pagaidām ir tikai viena kaza, kuru iegādājos pienam. Viņa dod četrus litrus piena dienā. Govi man viepāšai nevajag, jo, pirmkārt,

sienu nepieplāušu, otrkārt, man nedaudz bail no tik lieliem dzīvniekiem (smejas).

Pirms mēneša kaza Varvara atnesa četrus jaukus kazlēnus. Tas ir daudz, un es pati esmu izbrīnīta. Tāda laba šķirne! Nu jau es protu arī saņemt kazlēnus, kaut arī visu mūžu nebija ne jausmas, kā dzimst dzīvnieciņi. Kā redzat, trim kazlēniem ap kaklu ir dažādu krāsu lentītes, bet vienam — nav. Tas tāpēc, lai es viņus atšķirtu. Tās ar apsējiem ir meitenītes Veruņa, Nadjuņa, Ļubaša. Bet ceturtais — puika. Un tāds ir arī viņa vārdiņš — Puika. Lai zinātu, cik kurš izēd, ar pienu viņus baroju no pudelītes. Starp citu Varvara savas mātes funkcijas nepildīja apzinīgi, un visas rūpes par kazlēniem uzņēmās foksterjers Venka. Viņš kazlēnus piedzimstot aplaizīja, kā arī metās aizstāvēt, kad lielais labradoru šķirnes suns Lords viņus dzenāja. Arī tagad suns ar kazlēniem pastaigājas kopā.

Jūs paskatieties, cik te brīnišķīga vieta! Laukos visu laiku ir ko darīt. Nesen saviem spēkiem atjaunoju pirtiņu. Vasarā lasu ogas (kas te zemeņu — iedomāties nevarat), sēņoju. Uz mežu ejam visi kopā — abi suņi un manas divas kaķeniņas Maņa un Barabaša. Viņi visi mani pavada.

No mājas pagalma redzama upe Siņuha, tāpēc zivju galdā pietiek. Siņuhā ir labas zivis, pat līdakas

● Juzefa Šnevele pārsteidz ar neparasto spēku, enerģiju, optimismu.

un kādu līni var noķert. Pilnā sparā sulu tecināšanas laiks, un man tās pagrabā glabājas līdz rudenim. Varu ieteikt trīs receptes: bērzu sula ar upeņu pumpuriem, bērzu sula ar grauzdētu maizi, bērzu sula ar rozīnēm un citronu. Cukuru necik klāt nelieku.

Laukos ir brīnišķīgi. Pilsētā es visu zinu, tur nav nekā jauna, ko atklāt. Bet laukos es katru dienu

atklāju jaunu pasauli. Es pat esmu pārliecināta, ka arī mani bērni kādreiz dzīvos laukos. Pilsētas ir nedzīvas. Tieši laucinieki ir dzimtas un tautas turpinātāji, laucinieki un lauki ir mūsu nākotne, un tie nav banāli apgalvojumi. Es to saku no sirds.

Optimisms un dzīvesprieks ir izmērojams. Šai sievietei tas

piemīt visaugstākajā pakāpē. Viņa sajūsminās par dabu, par vidi, kurā dzīvo. Juzefas kundze uzskata — kas mums ir iekšā, tas arī ap mums. Cilvēks, kuram pasaule šķiet ļauna, šo ļaunumu rada pats no sevis. Bet, ja sirdī ir labestība, tad brīnišķīga šķiet visa apkārtnē.

«Ludzas Zeme»

BALVU RAJONĀ

Vajadzētu uzlikt apmalītes

Kubulu pagastā atrodas kapi, kur gulda cilvēkus, kas par sava mūža pēdējām mājām saukuši pansionātu. Vieta iežogota, lai gan cauri kapsētas laukumam aizvijas ceļš. Mīrušo piemiņu, kas tikuši apglabāti līdz astoņdesmitajiem gadiem, sargā krusti un glītas akmeņi plāksnes ar uzvārdiem un

gadu skaitļiem, stāstot par aizgāju dzimšanas un miršanas laiku. Katrai kopiņai uzliktas arī apmalītes. Tālāk ir kapu kopiņas, ko rotā tikai krusti un apmales, bet pēdējos — deviņdesmitajos gados apglabātos piemin tikai ar krustiņiem. Smilts ir irdena, paiet laiks un kopiņas kļūst līdzenas. Pagastā uzskata, ka pansionātam tomēr vajadzētu rūpēties par kapiem, lai tur uzliktu arī apmalītes.

Privātā tilta saimnieki

Zentas un Jāņa Pušpuru tilts pie pašu mājām uzbūvēts pirms gadiem desmit. Pamatīgs, ar dzelzceļa slīdēm pamatos. Patiesībā īstais tilts pār Bolupi ir pārdesmit metrus tālāk, bet zeme un ceļš, pa kuru ne vien var iebraukt Pušpuru mājās, bet arī tikt uz ceļa, kas aizved līdz pat Balviem, pieder

pašiem mājas saimniekiem. Līdz ar to — arī tilts: pašu būvēts, uz pašu zemes un pašu ceļa. Tiltam priekšā pamatīga barjera. Ja gribi tikt pāri — jāpalūdz atļauja saimniekam. Jānis atzīstas, ka visi, kas gribējuši, ir tikuši pāri, bet nepatikšanu tilta dēļ pietiek. Nevienam, kas kunga prātā, jau neliekas, ka viņš grib šķērsot privātu zemi. Ir tādi, kas mājas saimniekam piedraud un ne vienu vien

rupju vārdu pasaka. Ir redzēti daudzi brīnumi: sistas, aizdomīgas mašīnas, iereibuši šoferi, kas šādā veidā pa apkārtni mēģina izvairīties no policijas. Un reizēm saimniekiem nekas cits neatliek, kā vien atzīties, ka viņu tilts rada problēmas. Ja tā nebūtu — dzīve kļūtu krietni mierīgāka.

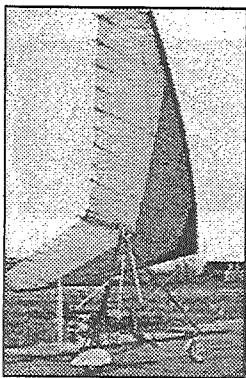
«Vaduguns»

● JĒKABPILS RAJONĀ

Jauniegādātajam deltaplānam nav vadītāja

Jēkabpils rajona padome iegādājusies deltaplānu, kuru iecerēts izmantot dažādās avārijas situācijās (plūdu laikā, meža ugunsgrēku gadījumos, pazudušu cilvēku meklēšanai) apstākļu novērtēšanai. Rajona padomei deltaplāna iegāde izmaksājusi 4000 latu. Šim nolūkam izmantots pārpalikums no iepriekš plūdu seku likvidēšanai piešķirtajiem līdzekļiem — Ls 1200 — un rajona padomes civiļās aizsardzības dienesta budžetā kustamā īpašuma iegādei paredzētā nauda — Ls 2800.

Deltaplāns izgatavots Lietuvā,

● Pievienojot deltaplāna kabinei pirmajā attēlā redzamo spārnu, lidaparāts ir gatavs ekspluatācijai.

tas esot ekonomiski izdevīgs, jo patērē maz benzīna — no Rīgas līdz Daugavpiliļi iespējams aizlidot, izmantojot 35 litrus degvielas. Šādu lidaparātu Latvijā sekmīgi

izmanto robežsardze. Motodeltaplāns jau izmēģināts lidojumā, bet tā ekspluatāciju apgrūtina situācija, ka ugunsdzēsības un glābšanas dienesta pārstāvim, kas prot

vadīt lidaparātu, nav šo prasmi apliecināta sertifikāta.

Viesītē cietojas Aigars Fadejevs

Slavenais šotājs Aigars Fadejevs Viesītes kultūras namā tikās ar Viesītes mācībiestāžu audzēkņiem, pastāstīja par saviem treniņiem, ceļu līdz iekļūšanai Latvijas olimpiskās komandas sastāvā, kā arī atbildēja uz zālē sēdošo skolēnu jautājumiem. Panākumi Sidnejas olimpiskajās spēlēs, kur Aigars ieguva sudraba medaļu, nebūt nenāca pēkšņi, tam sportists gatavojās ilgstoši. Tieši pirms olimpiādes atgādājusies nelaime, tad šķitis — pārvilkta svītra ne vien Sidnejas olimpiskajām spē-

lēm, bet arī visai turpmākajai karjerai. Aigars Fadejevs iekļuva avārijā, kur lauza abas rokas un kāju. Pēc operācijām nācās mācīties staigāt un soļot no jauna, kā arī atbrīvoties no slimības laikā uzkrātā liekā svara.

Kā dāvanu skolēniem Aigars bija sarūpējis divas basketbola bumbas un divas futbola bumbas. Šobrīd slavenais šotājs nodarbojas ar projekta par integrēšanas sabiedrībā realizēšanu, kas skars visu Latviju. Viņš apmeklēja Latvijas bērnu namus un internātskolas, lai tādējādi piesaistītu sabiedrības interesi šīm iestādēm, to audzēkņiem un viņu problēmām.

«Brīvā Daugava»

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

CSDD INFORMĀCIJA

Pirms dodaties uz ārvalstīm

*Informācija par iecelošanu Lie-
tuvas Republikā (28. februārī),
par iecelošanu Igaunijas Repub-
likā, Polijā, Itālijā (7. martā), Vā-
cijā (14. martā), Luksemburgā (4.
aprīlī), Austrijas Republikā (11.
aprīlī).*

Zviedrija

Ieceļojot Zviedrijā, jums var tikt pieprasīta autotransporta tehniskā apskate. Īpaši ostās, kur ik pa laikam tiek veiktas pēkšņas inspekcijas. Tādos gadījumos var tikt kontrolētas gan Zviedrijā, gan ārvalstīs reģistrētas automašīnas. Līdzīgi var tikt kontrolēta izplūdes gāzu koncentrācija. Tomēr Zviedrijas noteikumi attiecībā pret izplūdes gāzu koncentrāciju neattiecas uz Latvijā reģistrēto autotransportu. Latvijā reģistrēto automašīnu izplūdes gāzēm jāatbilst Latvijā noteiktajām normām.

Ieceļojot Zviedrijā, nav jāmaksā ceļa nodoklis un arī uzlīmes ar valsts pieņemtajiem apzīmējumiem nav obligātas. Ja jums ir autotransports ar tonētiem stik-

liem, tad varat droši ar to pārvietoties Zviedrijā.

Ziemas laikā ziemas riepas nav obligātas, ja automašīna nav reģistrēta Zviedrijā. Ja tomēr automašīna ir reģistrēta Zviedrijā, tad ziemas riepas ir obligātas laikā no 1. decembra līdz 31. martam, bet tās var lietot arī visu gadu. Vēl ziemā ir atļauts lietot riepas ar radzēm, bet tā nav obligāta prasība. Laikā no 1. maija līdz 30. septembrim riepas ar radzēm izmantot aizliegts.

Zviedrijā attiecībā uz neatļautās vietās novietotiem transportlīdzekļiem atsevišķos gadījumos tiek piemērota to evakuācija. Transportlīdzekļu riteņu bloķēšana Zviedrijā netiek pielietota.

Soda naudas apmēri par transportlīdzekļa izņemšanu no stāvvietas, uz kuriem tas ticis evakuēts, Zviedrijā atšķiras, jo katras pilsētas vai lēņa (rajona) pašvaldība var noteikt savus soda naudas apmērus. Ja transportlīdzeklis tiek evakuēts no Stokholmas, tad soda nauda par tā izņemšanu no vietas, uz kuriem tas evakuēts, ir

1500 zviedru kronas. Transportlīdzekļa īpašniekam tiek dots noteikts termiņš (parasti 2 dienas), kura laikā transportlīdzeklis no novietnes ir jāizņem. Ja transportlīdzeklis netiek izņemts noteiktajā termiņā, par katru nākošo dienu pēc termiņa beigšanās ir jāmaksā papildus 40 kronas.

Transportlīdzekļu evakuācija pilsētās ietilpst policijas un pašvaldības kompetencē, tas ir, lēmumu par evakuāciju pieņem policists vai transportlīdzekļu stāvvietu kontrolieris (strādā pašvaldības iestādē), evakuāciju veic policija vai arī privātfirmas, ar kurām pašvaldībai ir līgums.

Ārpus pilsētām evakuācija ietilpst policijas un Zviedrijas Nacionālās ceļu pārvaldes kompetencē (lēņa vadība nosaka, ka lēmumu par transportlīdzekļu evakuāciju pieņem Zviedrijas Nacionālā ceļu pārvalde). Atsevišķos gadījumos lēmumu var pieņemt arī policija. Evakuāciju veic privātfirmas, ar kurām Zviedrijas Nacionālajai ceļu pārvaldei ir līgums par transportlīdzekļu evakuāciju.

Arestē slepkavību plānojušus skolēnus

Austrijas policija arestējusi trīs 15 gadus vecus skolniekus, kurus tur aizdomās par Neinkirhenas pilsētiņas skolas direktora un triju skolotāju slepkavības plānošanu. Pusaudzus apsūdz par samaksāšanu klasesbiedram, lai viņš iegūtu šaujam-

ieročus, ar kuriem nošaut skolotājus. Potenciālie slepkavas bija iecerējuši katrs iegūt pa pistolei, informē LETA-DPA. Mazā Neinkirhenas pilsētiņā bija šokā par notikušo. Satriekts bija arī skolas direktors, uzzinot par slepkavības plāniem.

POLICIJAS ZIŅAS

Satiksmes negadījumi

6. aprīlī Līvānos, Rīgas ielā 54 automašīnas Mazda 626 vadītāja Ludmila P., braucot atpakaļgaitā, ar mašīnu iebrauca garāžas durvīs. Transporta līdzeklis bojāts, cietušo nav. Sastādīts administratīvais protokols.

9. aprīlī Līvānos pie dzelzceļa pārbrauktuves traktora T150K vadītājs Aivars B. uzbrauca aizmugurē stāvošajai vieglajai automašīnai, kura tika bojāta. Cilvēki nav cietuši. Vainīgajam vadītājam sastādīts administratīvais protokols.

Ļaunprātīga nepakļaušanās

12. aprīlī Aglonas policijas iecirkņa telpās Juris Z. ļaunprātīgi nepakļāvās policijas darbinieku likumīgajām prasībām. Sastādīts administratīvais protokols.

17. aprīlī administratīvais protokols tika sastādīts Dmitrijam F. Arī viņš nepakļāvās policijas darbinieku likumīgajām prasībām Preiļu rajona policijas pārvaldes telpās.

Nelikumīgi tirgoja dzeramo

12. aprīlī tika sastādīts administratīvais protokols Aglonā, Jaundzemes ielā 2a dzīvojošajam Genādijam K. Viņš tika pieķerts nelikumīgi tirgojot alkoholiskos dzērienus.

Skandāli un huligāni

9. aprīlī Jaunaglonas arodvidusskolas dienesta viesnīcas telpās Imants D. alkohola reibumā izdarīja huligāniskas darbības. Sastādīts administratīvais protokols.

11. aprīlī Stabulnieku pagasta Polkoronā Veronika J. izdarīja huligāniskas darbības. Izteikts oficiāls brīdinājums.

12. aprīlī Preiļos, Liepu ielā 24 huligāniskas darbības izdarīja Staņislavs M. Sastādīts administratīvais protokols.

13. aprīlī Jersikas pagasta «Vizbuļos» Arvīds S. un Valdis V. izdarīja huligāniskas darbības pret A.A. Sastādīts administratīvais protokols.

14. aprīlī Ličos, Jaunatnes ielā 4 Sergejs L. izdarīja huligāniskas darbības. Izteikts oficiāls brīdinājums.

16. aprīlī Līvānos, Rīgas ielā 6a Aleksejs K. izdarīja huligāniskas darbības. Sastādīts administratīvais protokols.

17. aprīlī Rožupes pagasta Kalvānos Jāzeps K. alkohola reibumā izdarīja huligāniskas darbības pret M.G. Sastādīts administratīvais protokols.

Aplaupija nakts laikā

16. aprīlī ap pulksten 01.30 Preiļos, Kārsavas ielas automašīnu stāvlaukuma teritorijā divi jaunieši aplaupīja kādu Preiļu iedzīvotāju L.L. Viņi atņēma naudu (divus latus) un mobilo telefonu «Nokia». Vainīgās personas noskaidrotas, tie izrādījušies brāģi R. no Pelēču pagasta. Tiks pieņemts likumā paredzētais lēmums.

Nelikumīga valsts meža cirte

17. aprīlī akciju sabiedrības «Latvijas valsts meži» pārstāvis konstatēja, ka Rušonas pagasta Rušenicā akciju sabiedrībai piederējās mežā nelikumīgi nocirstas 35 priedes. Noskaidrotas vainīgās personas, tie bijuši divi Jēkabpils un Rēzeknes rajona iedzīvotāji. Par notikušo ierosināta krimināllietā, pašlaik notiek pirmās tiesas izmeklēšana.

Atrasti neregistrēti ieroči

19. aprīlī pie Turku pagasta Rijas Vecumu iedzīvotāja Guntara S. atrasts neregistrēts gāzes revolveris un sešas patronas. Ierocis un patronas izņemtas. Pēc saņemtajiem ekspertīzes rezultātiem tiks pieņemts atbilstošs lēmums.

Arī 22. aprīlī policija izņēmusi neregistrētu ieroci. Ar neregistrētu medību bisi divus šāvienus Upmalas pagasta Brodžu purvā izdarījis vietējais iedzīvotājs Andris V.-Š. Pēc ekspertīzes tiks pieņemts lēmums.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

PREIĻU RAJONA TIESĀ

Sodīts par vairākām zādzībām

Preiļu rajona tiesa izskatījusi 1947. gadā dzimušā Galēnu pagasta Soboļevkas iedzīvotāja Silivestra Cvetkova krimināllietu. Minētā persona jau vairākkārt sodīta — 1999. gada oktobrī un 2000. gada martā.

Pagājušā gada jūnijā sākumā zādzības nolūkā Silivestrs Cvetkovs Soboļevkā iekļuva linsēklu kaltē un slepeni nozaga 70 sekcijas misiņa stieplu pinuma, tādā veidā kopdarbības sabiedrībai «Soboļevka» nodarot zaudējumus

15 latu apmērā.

Jūnija vidū Prižveitois no V.D. mājas pagalmā Silivestrs Cvetkovs nozaga divus alumīnija katlus 10 latu vērtībā un alumīnija notekcauruli 5 latu vērtībā. Vēl tajā pašā mēnesī Cvetkovs no A.S. mājas pagalma nozaga pie akas atstāto 10 litru alumīnija kannu ar nogrieztu augšdaļu 15 latu vērtībā. Aprēķināts, ka kopā Cvetkovs nozaga krāsainā metāla priekšmetus 45 latu vērtībā un vēlāk pārdeva tos metālu uzpircējam.

Tiesa ņēma vērā, ka tiesājams jau agrāk sodīts par līdzīgām zādzībām, tas veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu un vainu tikai pastiprina.

Silivestrs Cvetkovs sodīts ar piespiedu darbu uz 280 stundām. Vēl tiesa piesprieda piedzīt no viņa par labu A.S. un V.P. zaudējumus, kopā 30 latus.

Preiļu rajona tiesas informācija

Stājies spēkā spriedums mežsarga Barkāna lietā

Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu kolēģija noraidījusi mežsarga Egila Barkāna advokātu iesniegto kasācijas sūdzību. Stājies spēkā AT Krimināllietu tiesu palātas spriedums, saskaņā ar kuru E.Barkāns atzīts par vainīgu nonāvēšanā, atrodoties afekta stāvoklī. Par šo noziegumu E.Barkānam Augstākā tiesa piesprieda triju gadu cietumsodu.

Kā raksta laikraksts «Diena», Balvu rajona Lazdukalna pagasta Vidussalu mājās 1999. gada maijā Rugāju mežniecības mežsargs

E.Barkāns nošāva divus un ievainoja citus divus policistus, kas centās patvaļīgi iekļūt mežsarga mājā pa logu. Policisti mežsarga mājās bija ieradusies, lai konstatētu tirdzniecību ar alkoholu. Iekšlietu ministrijas dienesta pārbaude atzina, ka viens no kaimiņiem «personiskās ieinteresētības dēļ faktiski izmantojis Balvu pašvaldības policiju savstarpējo attiecību nokārtošanai».

Vidzemes apgabaltiesa E.Barkānu attaisnoja. Taču Augstākā tiesa, pēc novembra skatot prokuratūras iesniegto apelācijas sūdzību, viņam inkriminēto slepkavību vainu pastiprinošos apstākļos pār-

kvalificēja par nonāvēšanu, atrodoties afekta stāvoklī.

Līdz Vidzemes apgabaltiesas spriedumam E.Barkāns ieslodzījumā bija pavadījis gandrīz gadu. Kopš pērnā gada novembra viņš atrodas apcietinājumā. Līdz galīgai soda izciešanai viņam ieslodzījumā būtu jāpavada vēl nedaudz vairāk kā pusotrs gads. Pēc tam, kad būs izciesta puse piespriedtā soda, E.Barkānam būs tiesības lūgt pirmstermiņa atbrīvošanu. Ja vien viņš ieslodzījuma vietā neizdarīs kādu disciplinārpārkāpumu un tiesa būs labvēlīga, mežsargu no apcietinājuma varētu atbrīvot jau šovasar.

Policistu bērni bija ekskursijā Rīgā

Aprīļa sākumā Preiļu rajona policijas pārvaldes darbinieku bērni ciemojās Rīgā. 16 dažāda skolas vecuma zēniem un meitenēm ekskursiju organizēja Starptautiskās policistu asociācijas biedri. Šāds brauciens notika pirmo reizi, tāpēc bērni izrādīja ļoti lielu interesi. Ekskursantiem tika piedāvāta interesanta programma, viņi vēroja policijas speciālo vienību paraugdemonstrējumus, apmeklēja konfekšu fabriku «Laima», baudīja pusdienas «Lido».

Policijas darbinieki — Vācijā

Seši Preiļu rajona policijas pārvaldes darbinieki, Starptautiskās policistu asociācijas dalībnieki, šonedēļ viesojas Vācijā. Viņi ir devušies pie kolēģiem Borgzelmā, ar kuriem asociācijas ietvaros jau vairākus gadus izveidojušies cieša sadarbība. Pārvaldes policisti Vācijā nav pirmo reizi, viņi tur apgūst kolēģu pieredzi, apmeklējot kultūrvēsturiskās vietas. Šis brauciens ir atbildes vizīte uz janvārī notikušo vācu policistu ciemošanos Preiļos, kuras laikā policijas pārvalde saņēma viņu sarūpēto datortehniku, mēbeles un automašīnu.

L.Kirillova

ATSLODZEI, SPORTS

Veselības nedēļas sporta pasākumi Līvānu novadā

■ 28. aprīlī pulksten 12.00 Celtaicības ielā 1 (firmas «Daugulis un Co» maizes ceptuves ēkas otrajā stāvā) norisināsies Latgales novada atklātais čempionāts krikboksā. Piedalīsies komandas no Rīgas, Ventspils, Liepājas, Rēzeknes, Daugavpils un Līvāniem.

■ 28. aprīlī pulksten 10.00 Lāčplēša ielā 28 Līvānu novada galda tenisa sacensībās.

■ 29. aprīlī pulksten 10.00 Līvānu skolu stadionā Līvānu novada skolu futbola sacensības «Pavasara kauss 2001».

■ 29. aprīlī pulksten 10.00 Lāčplēša ielā 28 Līvānu novada novada komercturnīrs.

■ 1. maijā pulksten 10.00 Lāčplēša ielā 28 E.Kovaļova piemiņas turnīrs dambretē. Piedalīsies Līvānu novada skolu dambretisti.

■ 1. maijā pulksten 11.00 Līvānu centra laukumā ielu stafetes, tautas skrējieni. Piedalīsies novada skolu audzēkņi.

Galda tenisa palikusi pēdējā kārtā

21. aprīlī Līvānos tika izspēlēta galda tenisa 4. kārtā. Par uzvarētājiem kļuva Pāvels Koņuhovs, Aivars Kokins un Aivars Dzenis; sieviešu konkurencē — Marika Rudzīte, Gunta Ancāne un Māriete Vilcāne. Tenisistiem atlikusi vēl viena kārtā līdz čempionu no-

skaidrošanai. Pašreiz līderi ir Pāvels Koņuhovs, Aivars Kokins un Aivars Dzenis, Gunta Ancāne, Marika Rudzīte un Māriete Vilcāne.

Apdomīgās basketbolā uzvar

21. aprīlī aizvadīts Līvānu novada pirmais basketbola čempionāts sievietēm. Čempionātā startēja piecas komandas: *Sikās*, *Neapdomīgās*, *Jaunsilavas*, *Livengoft*, *Apdomīgās*. Pēc pamatturnīra spēlēm trim komandām bija vienāds izcīnīto uzvaru skaits. Vietas izšķīra iemesto un zaudēto punktu starpība, labāka tā izrādījās komandai *Apdomīgās*. Tālākajās vietās ierindojās *Livengoft* un *Jaunsilavas*. Pēc čempionāta formulas uzvarētājs tika noteikts divu spēļu summā, kurā tikās pirmās un otrās vietas ieguvējas. Par trešo vietu cīnījās trešās un ceturtais vietas ieguvējas komandas.

Par pirmajām novada čempionēm kļuva *Apdomīgās*, kas ar 23:14 un 25:22 pieveica *Livengoft*. Komandā spēlēja Maija Skrūzmane, Dace Svirska, Ina Gusāre, Ieva Garjāne, Ināra Lietau-niece, Maija Kulakova, Solvita Malahovska, Māriete Vilcāne. Trešo vietu pārliecinoši izcīnīja *Jaunsilavu* komanda, kas ar 24:12 un 34:15 pieveica *Neapdomīgās*.

Par čempionāta rezultatīvākajām spēlētājām kļuva Ineta Smilškalne (*Jaunsilavas*), Maija Skrūzmane (*Apdomīgās*), Olita Bidzāne (*Livengoft*), Līga Švirkste (*Neapdomīgās*), Inese Poikāne (*Sikās*). Par

čempionāta perspektīvākajām spēlētājām tika atzītas Sandra Grigorejeva un Antra Bronka (*Jaunsilavas*), kuras saņēma Olitas Bidzānes dāvanu kartes skaistumkopšanai. Katra komanda saņēma pārsteiguma balvu. Nominācijā «Uzticies sev!» — *Sikās*; «Nekad nesaki nekad» — *Neapdomīgās*; nominācijā «Paļaujies uz...» bet arī pati neturi rokas klēpi» — *Jaunsilavas*; nominācijā «Nepalaid garām» — *Livengoft*; nominācijā «Dari, ko vari» — *Apdomīgās*.

Pārsteiguma balvas saņēma *Jaunsilavu* komandas aktīvākie un skaļākie karsēji. Čempionātu atbalstīja Līvānu novada dome, IU «Minox», Līvānu ģimnāzija, SIA «Livengoft», Turku pagasta komiteja, Latvijas Unibankas Preiļu filiāle un IU «Līvānu Centra aptieka». Par čempionāta nevainojamu norisi rūpējās galvenais tiesnesis Pēteris Ozoliņš ar saviem palīgiem Raiti Rodi, Inusu Dukaļski, Jāni Tēraudu, Māri Vitkovski.

Novusa ciņas turpinās

22. aprīlī Līvānos notika kārtējais novusa komercturnīrs, kurā par uzvarētājiem kļuva Valērijs Osipovs, Ilmārs Visockis un Āris Kaktiņš. Pāru dubultspēlēs pirmo vietu izcīnīja Ilmārs Visockis, Āris Kaktiņš, otro vietu — Vladimirs Podrobovs, Guntis Gailītis, trešo vietu — Valērijs Osipovs, Ivans Dukaļevs.

G.Kraukle

matskolas. Tās sastāvā spēlēja Evita Bauska, Sandis Jurāns un Aigars Babris.

Otro vietu ieguva Salas, trešo — Rimicānu pamatskolas komanda.

Vidusskolu grupā spēkiem mērojās septiņas komandas. Nepārspēta palika Preiļu 2. vidusskolas komanda: Anastasija Jakimova, Vladislavs Agurjanovs, Oļegs Burjakovs. Otrajā vietā ierindojās Preiļu 1. pamatskolas pirmā komanda, trešajā — galda tenisa spēlētāji no Preiļu Valsts ģimnāzijas.

L.Rancāne

KOLU SPORTS

Novuss

Rudzētu speciālajā internātskolā notika novusa sacensības. Piedalījās 13 komandas. Pirmo vietu ieguva Rudzētu speciālās internātskolas pirmā komanda. Otrajā vietā ierindojās Ārdavas, bet trešajā — Rušonas pamatskolas novusa spēlētāji.

Galda teniss

Preiļu 1. pamatskolā uz galda tenisa sacensībām pamatskolu grupā ieradās 11 komandas. Par labākajiem tenisa spēlētājiem atzīta komanda no Gailīšu pa-

KONKURSS

Prognožu spēle hokeja faniem

Tuvojas hokeja fanošanas laiks. Aprīļa beigās un maija sākumā būs kopā ar Latvijas hokeja izlasi pasaules čempionātā Ķelnē. «Novadnieks» piedāvā lasītā-

jiem iespēju iesaistīties prognožu konkursā. Veiksminiekiem balvas. Hokeja fani tiek aicināti izteikt prognozes par priekšsacīkšu spēļu rezultātiem.

Aizpildītās anketas gaidām līdz 28. aprīlim (pasta zīmogs). Adrese: «Novadnieks», Aglonas ielā 1, Preiļi, LV 5301.

SPĒLES LAIKS	SPĒLE	UZVARĒTĀJS	REZULTĀTS
29. aprīlis	Latvija — Zviedrija		
30. aprīlis	Latvija — ASV		
2. maijs	Latvija — Ukraina		
Kopvērtējumā Latvijas izlase iegūs _____ vietu.			
Vārds, uzvārds _____			
Adrese, telefons _____			

Ēdiet pavasari!

Izziņa

A vitamīns ir zivju eļļā, cūku un liellopu aknās, olu dzeltenumā.
B grupas vitamīni ir alus raugā, zemesriekstos, cūkgaļā, kaltētos zirņos, klijās, auzu un griķu putrā, cūkas aknās, nierēs, sirdī, sierā, biežpienā, liellopu aknās, skumbrijās, silķēs.

C vitamīns — svaigās mežrozītēs, paprikā, upenēs, smiltsērķškos, lapu, Brīseles kāpostos, mārūtkos, pilādžos, dillēs, ziedkāpostos, zemenēs.

D vitamīns — silķēs, olas dzeltenumā, sviestā.

E vitamīns — kviešu dīgļos, saulespuķu eļļā, riekstos, smiltsērķškos, olās, mežrozīšu augļos, pētersīļos, klijās, zaļajos zirnīšos, pieneņu lapās, sparģeļos, upenēs, puravos, spinātos.

K vitamīns — nātrēs, spinātos, ziedkāpostos, kāpostos.

Nitronskābe — alus raugā, skumbrijās, sēnēs, zirņos, pupās, kartupeļos.

Beta karotīns — burkānos, pieneņos, pētersīļos, Savoņas kāpostos, mežrozītēs, spinātos, melonēs, lapu salātos, cigoriņos, rapšu eļļā, seleriju lakstos.

Biotīns — liellopu aknās, nierēs, olās, cūkgaļā, rupjmaizē, avokado.
Folskābe — liellopu un cūku aknās, pētersīļu lapās, spinātos, galvinsalātos, bietēs, kāpostos.

Pirmais, kas pavasari jāiekļauj savā ēdienkartē, ir bērzu sulas un mazās tikko izlidušās nātrītes, agītē dietoloģe Lolita Neimane. Tās ir pilnas ar visiem iespējamajiem vitamīniem un, pievienotas salātiem vai zupai, ir arī ļoti garšīgas. «Principā tagad var ēst jebkuru zāli. Tas tāds dabas devums, pirmais zaļums, kas izlidis no zemes ārā,» saka dietoloģe.

Īstais laiks patlaban ir dažādām aukstajām zupām un zaļumu ēdieniem. L. Neimane iesaka lociņus sajaukt ar kādu no skābpiena produktiem (lakto, baltie jogurti, paniņas, kefīrs) un ēst ar vārtiem kartupeļiem. Nesen atklāta un īpaši veselīga ir šāda recepte: olīveļļā apcepti pētersīļi un citi zaļumi, ko samaisa kopā ar pilngraudu spageti.

Pēc klientu pieplūduma L. Neimane katru gadu konstatē, ka pavasaris ir klāt — visi grib kļūt slaidāki, lai sagatavotos vasarai. Arī pavasara nogurums, kas sakrājies no garajiem un tumšajiem ziemas mēnešiem, jādzen prom ar kārtīgu vitamīnu devu. Kamēr nav ienākušies pašmāju augļi un

ogas, L. Neimane iesaka neniecināt arī importa kārumus — šobrīd ļoti lēti ir apelsīni un āboli. Visai unikāls ir avokado, kas pilns ar B, K, D un daudziem citiem vitamīniem. Atri gaistošais, bet tik daudz organismam svarīgas funkcijas pildošais C vitamīns vairāk nekā citrusaugļos ir atrodams pētersīļos, paprikā, Brīseles kāpostos, mārūtkos, bet jo īpaši upeņu sulā (177 mg/100 g). C vitamīnam ir pretiekaisuma un imūnsistēmu stiprinoša funkcija, tāpēc tā uzņemšana nekad nevar būt pār-mērīga. L. Neimane mērina — ar pārtiku vitamīnus nevar pārdozēt, bet, ja parāli tiek lietoti kādi vitamīnu preparāti, vajadzētu gan paseskot, cik lielā mērā. Īpaši tas attiecas uz A, D un E vitamīniem, kas organismā uzkrājas. No A vitamīna pārdozēšanas jāuzmanās grūtniecēm, jo tas var izraisīt augļa nepareizu attīstību.

Pērnie dārzeni vairs nebūs tik piesātināti ar vitamīniem, taču tas nav iemesls, lai no tiem atteiktos. Par kartupeļiem gan kas jāatceras — uz pavasari tie sadīgst, tāpēc jāliek vārties aukstā ūdenī (nevis karstā kā rudenī), un šo ūdeni pēc tam nedrīkst izmantot mērču gatavošanai, jo dīgstot radušās vielas nav pārāk labas veselībai.

Pavasara zaļumi uzturā

Nātru sula uzlabo asins sastāvu, palielina hemoglobīna daudzumu un eritrocītu skaitu, aktivizē vielmaiņu, samazina cukura līmeni asinīs, dziedē zarnu iekaisumus, paaugstina zarnu tonusu, uzlabo arī sirds darbību, nieru un aknu funkcijas.

Piens ar nātru sulu

4 ēdamkarotes nātru sulas, glāze piena, glāze ūdens, 2 ēdamkarotes medus.

Ūdenī izšķīdina medu, pielej nātru sulu un pienu. Pirms lietošanas atdzesē.

Nātru un burkānu sulas kokteilis

150 g nātru sulas, 300 g burkānu sulas, 20 g citrona sulas, 2-4 ledus gabaliņi.

Sulas sajauc un pievieno ledu.

Nātru salāti ar olu

100 g nātru lapu, novārīta ola, ēdamkarote mārūtku, 50 g krējuma.

Applaucētas nātru lapiņas smalki sagriež, pievieno sakapātu olu un krējuma un mārūtku mērci.

Nātru un pieneņu salāti

100 g nātru lapu, 100 g pieneņu lapu, sīpols, 100 g krējuma, sāls, garšai diļļu un pētersīļu zaļumi.

Lapiņas sasmalcina, pievieno sakapātu sīpolu, krējuma, sāli. Lai novērstu nātru dzeloniņu asumu un pieneņu rūgtumu, lapas pirms lietošanas patur skābā vidē vai applaucē.

Nātru un skābeņu zupa

100 g nātru, 2 burkāni, sīpols, 50 g skābeņu, vārīta ola, 50 g krējuma, 2 ēdamkarotes ātri vārāmo auzu pārslu vai klijas.

Vārošā dārzenu buljonā liek klijas vai ātri vārāmo auzu pārslas. Pēc pāris minūtēm pievieno sarīvētus burkānus, sasmalcinātu sīpolu, nātru un skābeņu lapas. Kad viss pielikts, nevāra, bet uzliek vāku, silti sasedz un ļauj pusstundu pastāvēt. Pirms pasniegšanas pievieno olu un krējumu.

Šonedēļ dzimšanas dienu svin
Līvānu pasta nodaļas priekšiece
Anna Butlere,
Līvānu pasta nodaļas pastniece
Emīlija Kotāne,
pasta nodaļas Preiļi-1 pastnieks
Andris Kivlenieks.

«Novadnieks» sirsnīgi sveic jubilārus
un pateicas par laikraksta izplatīšanu.

Vēl gan silti vēji staigā,
Bītes ziedos saldi san,
Bet jau klusā dabas vaigā
Rudens tuvums jaušams man.

**Laikraksts
«Novadnieks» un
pagastu padomes
sirsnīgi sveic šīs
nedēļas jubilārus!**

- ✳ 60 gados Agafiju Jegorovu 23. aprīlī, 65 gados Ludvigu Sprūģi 27. aprīlī, 75 gados Anastasiju Bernāni 25. aprīlī, 75 gados Annu Madelāni 28. aprīlī, 75 gados Moniku Maļcāni 28. aprīlī, 80 gados Jāni Rivaru 28. aprīlī, 85 gados Apoloniju Ruskuli 27. aprīlī, 95 gados Mihailu Oļševski 25. aprīlī AGLONAS PAGASTĀ;
- ✳ 50 gados Anatoliju Fedotovu 24. aprīlī, 60 gados Teklu Džeriņu 24. aprīlī, 80 gados Zofiju Vucāni 27. aprīlī AIZKALNES PAGASTĀ;
- ✳ 50 gados Ivanu Pastaru 23. aprīlī, 55 gados Anatoliju Maistrenko 29. aprīlī, 60 gados Famaidu Orlovu 25. aprīlī, 60 gados Mariju Lavrenovu 26. aprīlī RIEBIŅU PAGASTĀ;
- ✳ 60 gados Jāni Lazdānu 23. aprīlī, 75 gados Veroniku Malnaču 23. aprīlī ROŽKALŅU PAGASTĀ;
- ✳ 70 gados Izidoru Ancānu 23. aprīlī ROŽUPES PAGASTĀ;
- ✳ 60 gados Johannu Pauniņu 28. aprīlī, 65 gados Annu Skrauču 28. aprīlī RUDZĀTU PAGASTĀ;
- ✳ 65 gados Valēriju Kancāni 26. aprīlī RUŠONAS PAGASTĀ;
- ✳ 50 gados Pēteri Pastaru 28. aprīlī, 60 gados Annu Brici 23. aprīlī, 65 gados Antonīnu Pastari 27. aprīlī, 65 gados Bronislavu Slicu 28. aprīlī SAUNAS PAGASTĀ;
- ✳ 74 gados Anfizu Piskunovu 26. aprīlī, 78 gados Anfizu Sestaku 26. aprīlī SILAJĀŅU PAGASTĀ;
- ✳ 87 gados Johannu Prikuli-Rusiņu 28. aprīlī SUTRU PAGASTĀ;
- ✳ 65 gados Rasmu Lazdiņu 28. aprīlī, 77 gados Jāni Ārsmenieku 25. aprīlī, 77 gados Paulīnu Ārsmenieci 28. aprīlī, 78 gados Albertu Turku 28. aprīlī TURKU PAGASTĀ;
- ✳ 70 gados Venerandu Patmalnieci 25. aprīlī, 70 gados Joannu Selgu 26. aprīlī UPMALAS PAGASTĀ;
- ✳ 65 gados Antonīnu Upenieci 24. aprīlī, 65 gados Ernu Āboliņu 26. aprīlī VĀRKAVAS PAGASTĀ.

**Sveicam
pilingadniekus!**

✳ Intu Gratkovsku Aglonas, Inesi Prikuli Rušonas, Aigaru Puduli Saunas pagastā.
Sagatavots pēc pagastu padomju sniegtajam ziņām

SLUDINĀJUMI, REKLĀMA, LĪDZJŪTĪBAS

Aicinām absolventus un bijušos skolotājus uz
**Dravnieku skolas 80 gadu
jubilejas svinībām 19. maijā**
plkst. 17.00 KN svinīgais,
plkst. 21.00 skolā atpūtas vakars
(absolventiem ieeja Ls 2 un groziņš).
Pieteikties līdz 10.05.2001. g.
pa telefonu 59247.

Uzņēmums «Atvars» paziņo,
ka no 25. aprīļa līdz 21. maijam
notiks hidropneimātiskā ūdensvadu
tīrīšana maģistrālajiem ūdens tīkliem.
Darbus veiks Igaunijas Ūdens kompānija. Skalošanas laikā ūdeni nelietot, lai nebojātu filtrus un ūdensmērītājus. Katram dzīvojamam masīvam, mājai skalošanas datumi tiks paziņoti atsevišķi. Uz skalošanas laiku nepieciešams sagādāt nelielas ūdens rezerves.
Atvainojamies par sagādātajām neērtībām.
Uzņēmums «Atvars»

Pārdod
Volvo 760 GLE, 1985. g., automāts, turbo dizelis, cena 1850 \$. Tālr. 6405015;
ekskavatoru buldozeru JUMZ, telferus ar celtpspēju 0,5 t un 2 t. Tālr. 52 32503;
sējmašīnu. Tālr. 37580;
arklu PGP-3-40. Tālr. 74296 pēc 20;
māju, mežu 3 ha, zemi 8,4 ha Kastīrē. Tālr. 48 94714;
zemi, mežu. Tālr. 53 81187 pēc 17;
graudus, sienu. Tālr. 9880875;
ābeles, Ķīnas ķiršus, cidonijas Preiļos, Aglonas ielā 40. Tālr. 21127;
grūšnu teli. Tālr. 36640.

«SPIRO» piedāvā:
⇒ tapetes (vairāk kā 250 veidi);
⇒ linoleju,
⇒ grīdas un sienas flīzes,
⇒ paklājus, lustras,
⇒ vasaras mēbeles,
⇒ grilus.
Veikali Preiļos, Kārsavas ielā 4
un Aglonas ielā 14.

● Firma pērk un pārdod sertifikātus.
● Sniedz juridiskus pakalpojumus.
● Sagatavo dokumentus Uzņēmumu reģistram.
● Pieņem pasūtījumus spiedogu un vizītkaršu izgatavošanai.
Adrese: Preiļos, Raiņa bulv. 13 (poliklīnika), 3. stāvā, 302. kab.
Tālr. 22770, 6559587.

Pērk
labu piena govī. Tālr. 46649.

Iznomā
zemi Rožupes pag. «Polderis». Tālr. 21096.

Dažādi
Vajadzīgs masieris. Tālr. 9245178.

Dizelu degvielas aparatūras regulēšana,
remonts. Starteru, generatoru remonts.
Turbokompresoru (MTZ, SMD motoriem)
remonts. Dizelmotoru regulēšana.
Mob. tel. 9412478.

Iepērk lapu koku zāgbaļķus
(garums 2,50 m, 3,80 m), cena Ls 8-10.
Samaksa tūlītēja.
Vajadzīgi strādnieki
kokzāģētavā Sutros.
Tālr. 9 403537, 53 81120.

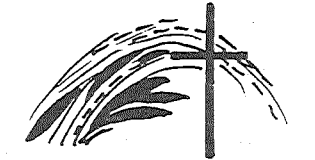
SIA «Auto Preiļi» pārdod:
a/m lietotas vasaras riepas un
lietotus velosipēdus no Vācijas.
Tālr. 24555, 9249557.

**Iepērkam mājlopus
gaļai.**
Tālr. 24147, 21956.

27. un 30. aprīlī pārdos diennakti vecus melnraibus cāļus un broilercāļus, brūnus un melnraibus jaunputnus (1,5-3 mēn.), dējējvistas, pilēnus, pelēkus zoslēnus. Anspokos 8.00, Aizkalnē 8.15, Pelēcos 8.30, Ārdavā 8.45, Aglonā 9.05, Jaunaglonā 9.20, Aglonas st. 9.35, Baškos 9.45, Kastīrē 9.50, Gailišos 10.10, Preiļos 10.25, Sutros 11.10, Rožupē 11.25, Vanagos 11.35, Līvānos 12.00, Pātemiekos 12.30, Rudzātās 12.50, Priekules 13.05, LAnspokos 13.15, Smelteros 13.25, Polkoronā 13.40, Gailēnos 13.50, Stabulniekos 14.05, Pieniņos 14.20, Riebiņos 14.35, Ančkinos 14.50, Vārkavā 15.00, Upmalā 15.15, Rimicānos 15.25, Piliškās 15.45. Tālr. 21270 vakaros, 1-9186065.

**Iepērkam visa veida gaļu:
liellopu, cūku, aitu, zirgu.**
Formējam subsīdijas. Samaksa uz vietas.
Tālr. 55625, 23887, 9183601.

**Regulāri iepērkam
cūkgaļu.**
Samaksa tūlītēja.
Mob. tel. 9171235, 6596024.

Tikai pēc šķiršanās šīs
Vairs tikšanās nav.
Izsakām dziļu līdzjūtību
Vijai Mukānei, MĀMUĻU
smiltājā izvadot.
Liepu ielas 21 kaimiņi
Nāk pavasars, un pakalnos plauks
berzi,
Zaļās lapas maigi glāstīs vējš.
Tu saulei savas acis nepavērsi,
Kaut bērnu balsis tevi sauks un
pieminēs.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
piederīgajiem sakarā ar ilggadēja
Aglonas internātskolas skolotāja
Antona SKROMUĻA nāvi.
Aglonas internātgimnāzijas kolektīvs

**SIA «Ranko» iepērk
mājlopus dzīvsvārā.**
Samaksa tūlītēja. Noformē subsīdijas.
Tālr. 42807, 46384, 44179, 9161121.

**Z/s «Vidsētas» iepērk
jaunlopus, liellopus, aitas.**
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 55645, 55649, 55796, 1-6563019.

**Pērk liellopus, jaunlopus,
piena teļus, aitas, cūkas
dzīvsvārā un gaļu.**
Tālr. 55743, mob. tel. 9199314.

Latvijas Nacionālā opera maijā

- 2. maijā 19.00 — Austrijas vēstniecības dāvinātā flīģeļa Bosendorfer prezentācijas koncerts. LNO orķestris, pianists Gotlībs Vallfišs (Austrija). Dirģents N.Snē.
- 3. maijā 19.00 — Dons Kihots. Dirģents F.Stabe.
- 4. maijā 19.00 (dirģents N.Dreģis), 5. maijā 19.00 (dirģents N.Vaicis) — Burvju flauta.
- 6. maijā 19.00 — Sidraba šķidrants. Dirģents N.Snē.
- 7., 21. maijā 19.00 beletāžas zālē — Kamermūzikas koncerts.
- 9. maijā 19.00 — Gulbju ezers. Dirģents A.Vilūmanis.
- 10. maijā 19.00 — Alčīna. Dirģents A.Veismanis.
- 11. maijā 19.00 (dirģents G.Rinkevičs), 26. maijā 19.00 (dirģents N.Snē) — Karmena, Svētpavasaris.
- 12. maijā 12.00 (dirģents A.Veismanis) un 19.00 (dirģents N.Dreģis) — Putnu opera.
- 16. maijā 19.00 — Čaikovskis. Dirģents G.Rinkevičs.
- 17. maijā 19.00 — Jevgeņijs Oņegins. Dirģents N.Dreģis.
- 18. maijā 19.00 — Baleta galā koncerts. LNO solisti un viesi.
- 19. maijā 19.00 — Simfoniskās mūzikas koncerts. Britu kultūras nedēļas atklāšana Rīgā. LNO orķestris, dirģents Stīvens Barlovs (Anglija).
- 20. maijā 19.00 — Bohēma. Dirģents N.Vaicis.
- 22. maijā 19.00 — Random dance. Britu modernā baleta trupas viesizrāde.
- 23. maijā 19.00 — Traviata. Dirģents N.Vaicis.
- 24. maijā 19.00 — Apburtā princese. Dirģents A.Vilūmanis.
- 25. maijā 19.00 — Nabuko. Dirģents N.Vaicis.
- 27. maijā 19.00 — Horeogrāfijas skolas audzēkņu koncerts. Latvijas Nacionālā opera, Aspazijas bulvāris 3, Rīga, LV-1050. Bīlešu kases darba laiks katru dienu no plkst. 10.00 līdz 19.00. Tālr. informācijai 7073777.
Bīlešu rezervēšana un grupu apmeklējumu pieteikšana: tālr. 7073745, 7073776 vai tālr./fakss 7073782, internets <http://www.opera.lv>, e-pasts boxoffice@opera.lv. Izrādes laikā skatītāju zālē aizliegts fotografēt, filmēt un ierakstīt. Lūdzam izslēgt mobilos tālrunus un peidžerus.

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

- Jersikas tautas nams**
◆ 28. aprīlī pulksten 20.00 Jaunjelgavas pilsētas dramatiskā kolektīva dziesmu spēle «Brauc ratā!», pulksten 21.30 balle. Spēlē Juris Ozols no grupas «Parlaments».
- Pelēču kultūras nams**
◆ 28. aprīlī pulksten 22.00 balle. Spēlē grupa «Sandra» un didžejs Andris.
- Saunas tautas nams**
◆ No 27. līdz 29. aprīlim daļamata meistarē Natālijas Loginas rokdarbu izstāde «Praktiskā dāvana».
◆ 30. aprīlī 22.00 balle. Spēlē Raimonds no Rēzeknes.
- Rožkalnu kultūras nams**
◆ 28. aprīlī pulksten 22.00 diskotēka «...un pašam patīk».
- Aizkalnes tautas nams**
◆ 29. aprīlī pulksten 14.00 pensionāru balle.
- Stabulnieku kultūras nams**
◆ 28. aprīlī pulksten 22.00 balle. Spēlē grupa «Staburags».
◆ 1. maijā pulksten 20.00 Sījukalna kultūras nama pašdarbnieku koncerts.
Sagatavoja G.Kraukle